

Jaarrapport 2020

**Stichting Bravoo
Kaatsheuvel, 8 juni 2021**

Het bestuur van de Stichting Bravoo biedt u hierbij het jaarrapport 2020 aan. Het jaarrapport bestaat uit:

- Bestuursverslag
- Verslag Raad van toezicht
- Jaarrekening

BESTUURSVERSLAG 2020

**Stichting Bravoo
Kaatsheuvel,
Versiedatum: 01-04-2021**

Aanbieding

Het bestuur van de Stichting Bravo biedt u hierbij het jaarverslag 2020 aan. Het jaarverslag bestaat uit

- Bestuursverslag
- Verslag Raad van toezicht
- Jaarrekening

Het rapport bestaat uit een balans per 31 december 2020 en een exploitatierekening over de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020, welke beide zijn voorzien van de nodige specificaties en toelichtingen. Het rapport inzake de jaarrekening maakt onderdeel uit van het jaarverslag.

Bovenstaande zakelijke alinea stond vaker in eerdere aanbiedingen van het jaarverslag van Bravo, maar 2020 was een heel bijzonder jaar. In februari 2020 werd duidelijk dat de eerste Cononabesmetting in Nederland was geconstateerd in Loon op Zand. Vanaf dat moment kregen wij te maken met onderwijs op afstand, teamvergaderingen werden vergaderingen in MS Teams en interne audits werden verschoven naar een later moment in de hoop dat het "nieuwe normaal" collegiale bezoeken weer mogelijk maakte. Kwartaalgesprekken met directeuren over schoolontwikkeling gingen digitaal. Collega's hielden goed in de gaten of er geen kinderen uit beeld verdwenen en er is steeds goed contact geweest met gemeenten, inspectie en leerplicht.

In het verslagjaar heeft Corona flinke impact op onze organisatie gehad. De meeste scholen hebben, na aanvankelijk lespakketten te hebben verspreid, snel en voortvarend afstandsonderwijs vorm en inhoud gegeven. Protocollen voor afstandsonderwijs zijn door verschillende scholen met elkaar gedeeld. Tijdens de eerste lockdown is er wekelijks overleg met directeuren van onze scholen per gemeente geweest. Per gemeente is een coördinerend directeur namens de Bravo-scholen gevraagd om het contact met de beleidsambtenaren te onderhouden. Een belangrijk aspect hierbij was dat het zicht op alle kinderen is behouden. Overleg met directeuren heeft veelvuldig via MS-Teams plaatsgevonden en er is in deze moeilijke periode veel van elkaar geleerd. In 2020 heeft er op verzoek van de contactinspecteur meerdere keren overleg plaatsgevonden om een beeld te schetsen van de stand van zaken op de verschillende scholen. Om reisbewegingen zoveel mogelijk tegen te gaan is er terughoudend omgegaan met het afnemen van interne audits en het afnemen van de competentie thermometer bij leerkrachten, dat zal op een later moment worden ingehaald. Ook is het fysieke bezoek van ambulante begeleiders aan de scholen afgenomen.

De gevolgen van Corona op de jaarcijfers 2020 zijn beperkt. Aantoonbaar zijn de schoonmaakkosten hoger dan gebruikelijk en is het ziekteverzuim hoger dan verwacht. Voor de schoonmaak gaat het om een bedrag van zo'n € 42K aan extra schoonmaakmiddelen en extra inzet van het schoonmaakbedrijf. Ten aanzien van het verzuim zijn de meerkosten beperkt, als ze er al zijn. Vervanging was niet altijd beschikbaar waardoor uitval niet altijd vervangen is. Het bestuur verwacht wel dat er extra kosten in 2021 en mogelijk 2022 kunnen zijn ten gevolge van de uitwerkingen van Corona. Het bestuur denkt hierbij aan extra begeleiding van personeel, doorloop hogere uitval door werkdruk in de afgelopen periode en effecten in de privésfeer van personeel dat doorwerkt op de werkomgeving. Om dit moment is het onbekend wat de financiële impact zal zijn.

Het jaar waarop dit verslag betrekking heeft is dus totaal niet vergelijkbaar met andere jaren. Gelukkig constateer ik dat onze leerkrachten samen met hun directeur een weg in die hele lastige situatie hebben gevonden. Een periode dat ouders wederom hebben mogen ervaren dat het vak van leerkracht een echte professie is.

Ik sluit af met de constatering dat alle medewerkers van Bravo zich voortreffelijk hebben ingezet in deze onwerkelijke realiteit waarvoor ik ook op deze plaats mijn grote waardering uitspreek!

Kaatsheuvel,
1 april 2021

Drs. R. Venema,
voorzitter College van Bestuur

Structuur

Het bestuur van Stichting Bravo (BRAbants Verenigd Openbaar Onderwijs) is met ingang van 1 januari 2006 ontstaan na fusie van de besturen van de openbare basisscholen in de gemeenten Dongen, Geertruidenberg, Loon op Zand, en Waalwijk. Per 15 maart 2011 zijn de statuten van Stichting Bravo gewijzigd. Hiermee is overgegaan van een bestuursmodel naar een model waarbij toezicht en bestuur zijn gescheiden. Per die datum is overgegaan naar een Raad van Toezicht en een College van Bestuur.

Stichting Bravo is statutair gevestigd in de gemeente Loon op Zand. Het bestuurskantoor van Stichting Bravo is met ingang van 28 oktober 2018 gevestigd aan de Dodenauweg 2, 5171 NG te Kaatsheuvel. Het bestuur van Stichting Bravo heeft het beheer over 10 scholen voor openbaar primair onderwijs op 14 locaties.

Nr.	School	Brinnummer	Adres	Postcode	Plaats
1.	Obs De Springplank	04GF	Grutterijstraat 22	5109 TG	's-Gravenmoer
2.	Obs Villa Vlinderhof hoofdlocatie	08EE	Cornelis Verhoevenstraat 25	5146 DD	Waalwijk
3.	Obs Villa Vlinderhof locatie Rembrandt	08EE	Rembrandtlaan 18	5161 ES	Sprang – Capelle
4.	Obs Van der Heijden	08SY	Mendelssohnstraat 59	5144 GE	Waalwijk
5.	Obs De Radonkel	08SY01 (nevenvestiging)	Burgemeester Krijgsmansgeerde 43	4942 AV	Raamsdonksveer
6.	Obs De Krullevaar	09EI	Schrevelstraat 54	5161 AE	Sprang-Capelle
7.	Obs De Biezenkring	09QZ	Veld 40	5103 HG	Dongen
8.	Obs De Hoef-Hugo locatie De Hoef	09RG	Burgemeester Teijssenlaan 33	5142 PG	Waalwijk
9.	Obs De Hoef-Hugo locatie De Hugo	09RG	Kastanjelaan 2	5143 CZ	Waalwijk
10.	Obs Westerkim	10KX	Vermeerstraat 1	5102 DC	Dongen
11.	Obs De Touw ladder	18KV	Hei-akker 34	5171 WS	Kaatsheuvel
12.	Obs De Start	18KV01 (nevenvestiging)	Middelstraat 22	5176 NJ	De Moer
13.	Obs De Vlinderboom	18MF	Tamboerstraat 1	5175 TE	Loon op Zand
14.	Obs Den Bussel	22KS	Paulus Potterplein 2	5171 XJ	Kaatsheuvel

De dagelijkse leiding van de scholen ligt in handen van de schooldirecteuren. Daarnaast functioneren op het bestuurskantoor de voorzitter College van Bestuur, de DBG-er (Deskundig Bevoegd Gezag), een controller, een medewerkster financiële administratie, een beleidsmedewerkster P&O (Personeel & Organisatie) en een bestuurssecretaresse. De personeels- en salarisadministratie is gedurende het gehele kalenderjaar 2020 ondergebracht bij ONS administratiekantoor te Heerlen. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden¹ zijn vastgelegd in de statuten en verder uitgewerkt in:

- Bestuursreglement
- Managementstatuut Raad van Toezicht
- Profiel Raad van Toezicht
- Profiel College van Bestuur
- Reglement Raad van Toezicht
- Toezichtskader (vastgesteld in 2018)
- Procuratieregeling (vastgesteld in 2018)

Schooldirecteuren leggen onder andere door middel van schriftelijke kwartaalrapportages verantwoording af aan de voorzitter College van Bestuur.

Belangrijk onderdeel van het wetsontwerp over "governance" in het onderwijs, bekend onder de titel "goed bestuur, goed onderwijs", betreft de verplichte scheiding tussen bestuur en intern toezicht. Het wetsvoorstel kent dwingendrechtelijke bepalingen over de taken waarmee de interne toezichthouder/het toezichthoudend

¹ Zie ook het schema, opgenomen in het Verslag Raad van Toezicht

orgaan is belast. De vorm waarin organisaties de scheiding van bestuur en intern toezicht regelen is echter vrij. Dat kan via een functionele scheiding of via een organieke scheiding (het Raad van Toezicht-model). Bravoo heeft voor deze laatste gekozen. Op Stichting Bravoo is de Code Goed bestuur in het primair Onderwijs van de PO-Raad van toepassing.

Conform het model "Afstemming intern en extern toezicht Stichting BRAVOO" overlegt het College van Bestuur met de wethouders van onderwijs van de gemeenten waartoe de scholen van Stichting Bravoo behoren. Het College van Bestuur legt de raad de begroting en het jaarverslag voor en brengt jaarlijks verslag uit omtrent zijn werkzaamheden. Het College van Bestuur besteedt daarbij in ieder geval aandacht aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. Het verslag wordt bekend gemaakt. In 2020 heeft er twee keer overleg plaatsgevonden, te weten in juni over het jaarverslag en in december over de (meerjaren) begroting.

Extern toezichthoudend orgaan (per 31 december 2020)
De portefeuillehouders (wethouders van Onderwijs) van de vier gemeenten: mw. E. van Boxtel (Dongen) dhr. M. Hofkes (Geertruidenberg) dhr. J. Brekelmans (Loon op Zand) mw. D. Odabasi (Waalwijk)

De belangrijkste taak van de Raad van Toezicht is, het uitzetten van de kaders waarbinnen het College van Bestuur in samenwerking met de directeuren van de scholen het beleid verder dient te concretiseren en binnen de organisatie uit te dragen. Regelmatig vindt er een toetsing plaats of de uitgezette acties tot het beoogde resultaat hebben geleid. De Raad van Toezicht belegt hiertoe periodiek een vergadering met het College van Bestuur.

Raad van Toezicht (per 31 december 2020)
mw. E. Schellekens (voorzitter) mw. M. de Leeuw-Reulen mw. N. Fouchier dhr. W. van den Elsen dhr. W. Dankers

Er is voor de Raad van Toezicht een lijst van aftreden opgesteld. Op het moment dat er zich een vacature voordoet, wordt een kandidaat gezocht waarbij de benodigde competenties vooraf zijn beschreven. Kandidaten zullen door middel van een schrijven in (o.a.) regionale dagbladen worden opgeroepen te reageren. Vanwege het bereiken van de maximale zittingstermijn zijn er per 1 januari 2020 twee vacatures voor leden van de Raad van Toezicht, de procedure tot opvolging is in 2019 gestart en heeft geleid tot één voordracht aan de gemeenteraden. De procedure voor het resterende lid is in 2020 succesvol afgerond na de voordracht aan de gemeenteraden.

Het directeurenoverleg² (DO), waarin alle directeuren zitting hebben, fungeert voor het College van Bestuur (CvB) als klankbord. In 2020 hebben de volgende regulier ingeplande directievergaderingen plaatsgevonden:

Datum	Besproken onderwerpen
07-01-20	<ul style="list-style-type: none"> • Bravoo Kwaliteitszorg: Regie op onderwijskwaliteit • Naar een nieuw Onderwijsresultatenmodel (referentieniveaus)
18-02-20	<ul style="list-style-type: none"> • Bravoo Kwaliteitszorg: Referentieniveaus in 4 groepen • AVG-bespreekpunten • Koersuitspraken (Ontwikkelteams) in 3 groepen

² Het document "Managementstatuut Raad van Toezicht model Stichting Bravoo" regelt de afspraken met betrekking tot het directeurenoverleg.

Maart-Juli	<ul style="list-style-type: none"> • Wekelijks of 2-wekelijks ingelaste overleggen met directeuren per gemeente i.v.m. corona. Daarom is het DO van 17-03-20 en 16-06-20 niet doorgegaan.
17-03-20	<ul style="list-style-type: none"> • Is niet doorgegaan (zie opmerking hierboven)
14-04-20	<ul style="list-style-type: none"> • Reflectieverslagen n.a.v. afname Competentiethermometer meenemen in de gesprekkencyclus • Aandacht voor registratie en melden ongevallen n.a.v. voorval Westerkim • Hoe verder na openstelling scholen? Kwetsbaar personeel Niveaubepaling leerlingen Overgang volgend schooljaar, etc.
22-04-20	<ul style="list-style-type: none"> • Corona ingelast overleg
29-04-20	<ul style="list-style-type: none"> • Corona ingelast overleg
20-05-20	<ul style="list-style-type: none"> • Jaartaakbelasting • Hoe gaan we om met toetsing en verantwoording? • Inventarisatie professionalisering/scholing • Uitwerking koersuitspraak per groep uit koersplan Bravo
16-06-20	<ul style="list-style-type: none"> • Is niet doorgegaan (zie opmerking hierboven)
09-07-20	<ul style="list-style-type: none"> • Corona en afsluiting schooljaar
27-08-20	<ul style="list-style-type: none"> • Opstart schooljaar • Schoolveiligheidsplan en ongevallenregistratie
09-09-20	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie onderzoek Hoogbegaafdheid • Toelichting financieringsstromen Lumpsum door AW in een volgend DO, financiën Taalklas • Informatie Ventilatie en informeren ouders voor 011020 • Aandacht quickscan Risicoinventarisatie & evaluatie (RI&E) plan van aanpak • Uiteen in ontwikkelteams
14-10-20	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe onderwijsresultatenmodel, schoolweging, referentieniveaus, beoordeling resultaten 20-21 en presentatiemonitor door contactinspecteur, Henri Wierks • Burgerschap-scan CED-groep • Curriculum.nu • Wijziging functiehuis • Uiteen in ontwikkelteams
11-11-20	<ul style="list-style-type: none"> • Wijziging functiehuis
18-11-20	<ul style="list-style-type: none"> • WMK-PO, regie op onderwijskwaliteit • Presentaties vanuit ontwikkelteams
16-12-20	<ul style="list-style-type: none"> • Referentieniveaus en (tussen-)resultaten afgelopen 3 jaar • Subsidie schoolontwikkeling • Lexima, Bouw • Corona, stand van zaken

Daarnaast vindt er periodiek overleg plaats in het overleg³ dat de voorzitter College van Bestuur heeft met een directeur en de Deskundige Bevoegd Gezag/coördinator IKZ namens het directeurenberaad:

Datum	Besproken onderwerpen
08-01-20	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarkalenders afstemmen op het gebied van kwaliteitszorg en de bestuurskalender • Kwaliteitszorg beleidsdocument • Referentiewaardes
11-02-20	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding Stergroep en kartrekkers Loon op Zand • Leerlab gedrag Biezenkring • Competentiethermometer • Regie op onderwijskwaliteit • Start-basis-vakbekwaam

³ Het "Bestuursreglement Bravo" regelt de afspraken met betrekking tot het CvB-overleg.

Februari-december 20	<ul style="list-style-type: none"> I.v.m. de ziekte van de deelnemende directeur in het CvB, zijn er een aantal CvB-overleggen niet doorgegaan en zijn die onderwerpen besproken tijdens het bestuurskantooroverleg.
15-09-20	<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelteam 4
06-10-20	<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelteam 4 Curriculum.nu Bestuursaudit SWV PO LHA
03-11-20	<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelteam 4 Taalondersteuning
01-12-20	<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelteam 4 Opvolging CvB-lid

Horizontale verantwoording

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) vertegenwoordigt ouders en leerkrachten van de 10 scholen. Er hebben verschillende voorgesprekken plaatsgevonden met de voorzitter en/of commissies van de GMR. Daarnaast heeft er overleg met de RvT plaatsgevonden. De GMR heeft in 2020 verschillende keren vergaderd. Als vertegenwoordiger van het bevoegd gezag was de voorzitter College van Bestuur bij elke GMR-vergadering aanwezig, behalve die waarbij overlegd is met de RvT:

Datum	Besproken onderwerpen
21-01-20	<ul style="list-style-type: none"> Werving ouder GMR Beleid van start-basis-vakbekwaam Kwaliteitszorg Competentiethermometer Staking 30 + 31 januari De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
24-03-20 14-04-20	<ul style="list-style-type: none"> Werving nieuwe leden GMR Kwaliteitszorg (regie op onderwijskwaliteit) Onderwijs op afstand corona Gesprekkencyclus Willem van Oranje Athenaonderwijs Bestuursverslag Bestuursformatieplan en meerjarenformatieplan Mailaccounts
09-06-20	<ul style="list-style-type: none"> Werving GMR-leden Taakverdeling GMR Overzicht jaaractiviteiten GMR Herstart scholen 11 mei corona Gesprekkencyclus Mobiliteit Marap Formatie Jaarverslag GMR
06-10-20	<ul style="list-style-type: none"> Jaarverslag GMR Jaarplan GMR Interne commissies Werving GMR-leden Maatregelen corona en ventilatie Meerjarenbegroting Regie op onderwijskwaliteit Incidentenregistratie
17-11-20	<ul style="list-style-type: none"> Begroting en Meerjarenbegroting Digitale ontwikkelingen/websites Groene schoolpleinen subsidies Update excellente scholen

	<ul style="list-style-type: none"> • Inspectie • Handle with Care
--	---

Samenwerkingsverbanden

Bravoo-scholen nemen deel aan twee Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs:

Scholen	SWV
Loon op Zand: Den Bussel, Touwladder-De Start en de Vlinderboom Waalwijk: Villa Vlinderhof, Van der Heijden, Krullebaar en de Hoef-Hugo	SWV PO LHA (Langstraat Heusden Altena) Gemeenten: Aalburg, Heusden, Loon op Zand, Waalwijk
Geertruidenberg: de Radonkel Dongen: Westerkim, Biezenkring en de Springplank	SWV PO-30-03 Gemeenten: Chaam (deel van de gemeente Alphen-Chaam), Baarle Nassau, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Oosterhout, Zundert

Vanuit deze Samenwerkingsverbanden worden onder meer middelen in het kader van zware ondersteuning, lichte ondersteuning, leergemeenschappen en individuele arrangementen ter beschikking gesteld.

Vanuit de zware ondersteuning wordt overwegend extern ambulante ondersteuning ingekocht. Daarnaast worden er door het bestuur eventueel, op verzoek en na beoordeling Deskundige Bevoegd Gezag (DBG-er), bestuursarrangementen toegekend. Ten slotte wordt er geïnvesteerd in een "stergroep" op een van de scholen.

De middelen lichte ondersteuning worden in principe aan de scholen toegekend en opgenomen in de formatie. Overwegend wordt deze ingezet voor uren Interne Begeleiding (IB) en de inzet van uren onderwijsassistenten en experts.

Voor wat betreft de leergemeenschappen gaat een deel op aan de inzet van de DBG-er. Daarnaast wordt professionalisering middels scholing voor de IB-ers en de deelnemers aan de leergemeenschappen (leerkringen) mogelijk gemaakt en kan inhuur van externe deskundigen plaatsvinden.

Samenwerking met Leerrijk!

Ook in 2020 heeft de samenwerking met Leerrijk! verder gestalte gekregen, er vond periodiek CvB-overleg plaats.

Datum	Besproken onderwerpen
13-01-20	<ul style="list-style-type: none"> • Brief staking 30 + 31 januari • Verdeelsleutel kosten Pater van der Geld en Van der Heijden • Competentiethermometer
20-02-20	<ul style="list-style-type: none"> • Leerrijk! Heeft afgezegd
09-03-20	<ul style="list-style-type: none"> • AVG
April-september	<ul style="list-style-type: none"> • I.v.m. het komende afscheid van de CvB-leden van Leerrijk! en vanwege corona zijn er een aantal overleggen niet doorgegaan. Na de zomer van 2020 wordt het met de nieuwe CvB-voorzitter van Leerrijk! weer opgepakt
12-10-20	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikersovereenkomst Van der Heijden en Pater van der Geld • Schoonmaak

	<ul style="list-style-type: none"> • RvT Leerrijk! en Bravoo 30-11-20: wat is het standpunt van de CvB's t.a.v. samenwerking/fusie? • Punten vanuit het Regionaal Transfercentrum (RTC) • Bestuursaudit SWV LHA Bravoo • Kwadrantenmodel gemeente Loon op Zand
20-11-20	<ul style="list-style-type: none"> • Taal • Schoonmaak • CO2 en subsidie scholen • Kwadrantenmodel gemeente Loon op Zand • Conciërge: technische dienst bovenschools • Vanuit de inspectie • Bestuursaudit SWV LHA Bravoo
15-12-20	<ul style="list-style-type: none"> • Taal • Schoonmaak • Lockdown en kinderopvang

Strategische doelen

Op onze management-tweedaagse in juni 2018 bespreken we (directeuren, RvT, GMR en medewerkers bestuurskantoor) trends en ontwikkelingen en stellen we in het najaar van 2018 de uitspraken in ons nieuwe Koersplan 2019-2023 vast:

1. Bravoo biedt boeiend, eigentijds en duurzaam onderwijs voor doeners en denkers
2. Alle ouders participeren in scholen van Bravoo
3. Bravoo betekent een leven lang leren, met en van elkaar
4. Bravoo staat in verbinding met de omgeving
5. Bravoo blijft in alle opzichten een gezonde organisatie

Voor alle koersuitspraken is een ontwikkelteam (OT) bestaande uit directeuren en/of medewerkers bestuurskantoor samengesteld. De OT's hebben een jaarplan opgesteld. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan, het agenderen op (directie)overleggen. Drie keer per jaar leggen de voorzitters verantwoording af aan het CvB en DBG in voortgangsgesprekken.

Personeelsbeleid

Op 1 januari 2020 is de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren in werking getreden. Dit betekent dat alle werknemers uit het openbaar onderwijs rechtspositioneel onder het reguliere arbeidsrecht vallen. Belangrijke wijzigingen zijn dat de eenzijdige aanstelling van zittende medewerkers is komen te veranderen in een tweezijdige arbeidsovereenkomst, de ketenbepaling is van toepassing, de wettelijke transitievergoeding en de aanzegplicht zijn gaan gelden. Alle protocollen zijn hierop getoetst en daar waar nodig aangepast.

Verder is er gewerkt aan het actualiseren van het Bravoo-handboek personeel en heeft er een actualisering van de functiebeschrijvingen voor de functiegroepen ondersteunend personeel, directeuren en adjunct-directeuren plaatsgevonden.

De samenwerking met het Regionaal Transfer Centrum Midden Brabant (RTC-MB), bestaande uit 8 besturen, wordt verder voortgezet. Er wordt gedacht over een nieuw voorstel herindeling van de vervangingspool, zodat er een betere verdeling en invulling gegeven kan worden aan het lerarentekort ten tijde van verzuim.

Jaarlijks brengen we in kaart op welke wijze Bravoo mogelijkheden heeft om een personele reductie door te voeren, door:

- Natuurlijk verloop, door:
 - Beëindiging dienstverband
 - Vermindering werktijdfactor
 - Bereiken pensioengerechtigde leeftijd
- Inzet op basis van payroll
- Inzet in de vervangingspool
- Beëindiging van tijdelijke aanstellingen

De beleidsmedewerkster P&O werkt verder aan het actualiseren van het Bravoo-handboek personeel, waarvan de volgende onderdelen deel uitmaken:

- Vergoedingsregeling
- Gesprekkencyclus
- Mobiliteitsbeleid
- Scholingsbeleid
- Beloningsbeleid

Het personeelsbeleid van Stichting Bravoo is gericht op het behoud van werkgelegenheid en het realiseren van een kwalitatief integraal personeelsbeleid, waardoor de kwaliteit van het onderwijs gegarandeerd kan worden. De ontwikkelingen op de regionale arbeidsmarkt in het onderwijs, stellen de schoolbesturen in de regio Midden-Brabant voor een opgave. De samenwerkende schoolbesturen willen door de krachten te bundelen, verantwoordelijkheid nemen voor de personele gevolgen van deze ontwikkelingen. Zij doen dit met behoud van bestuurlijke autonomie en met oog voor de verschillen in personeelsbeleid, typen onderwijs en denominatie.

Uitgangspunt is zoals gezegd werkgelegenheidsbeleid, wat betekent dat de termijnen genoemd in de CAO-PO nadrukkelijk bewaakt worden ter voorkoming van mogelijke verplichtingen aan medewerkers met een tijdelijke aanstelling. Op deze wijze wil stichting Bravoo mogelijke uitkeringen na ontslag beheersbaar houden, waarbij de wettelijke eisen (o.a. instroomtoets) van het Participatiefonds uitgangspunt zijn. Daarvoor wordt periodiek overleg gevoerd met de regioadviseur dan wel re-integratiedeskundigen van het Participatiefonds/Vervangingsfonds.

In het kader van een Europees Sociaal Fonds (ESF)-subsidie ten behoeve van de ontwikkeling van de interne Bravoo organisatie is in 2015 een onderzoek uitgevoerd naar de vergroting van duurzame inzetbaarheid. Enkele herkenbare thema's in het onderzoeksrapport zijn:

- de (beleving van) werkdruk, werklust en werkstress;
- passend onderwijs (o.a. handelingsplannen en gesprekken met ouders);
- functioneren, ontwikkeling en mobiliteit;
- verzuim;
- professioneel werkklimaat (feedback geven en ontvangen);
- het gesprek tussen medewerker en leidinggevende.

In de afgelopen jaren is door de directeuren actief op bovenstaande thema's gestuurd. Een overzicht van de ontwikkeling van het ziekteverzuim over 2020 per kwartaal inclusief de meldingsfrequentie (tussen haakjes de cijfers over 2019):

2020	Ziekteverzuim%	Meldingsfrequentie
1 ^e kwartaal	6,98 (4,66)	0,26 (0,30)
2 ^e kwartaal	6,15 (3,75)	0,11 (0,21)
3 ^e kwartaal	5,12 (2,93)	0,09 (0,10)
4 ^e kwartaal	6,05 (5,88)	0,27 (0,28)

Een overzicht van de ontwikkeling over de afgelopen jaren:

Verslagjaar	ZV%	Meldingsfrequentie
2018	4,96	0,92
2019	4,27	0,91
2020	5,64	0,75

We concluderen dat onze beleidsinspanningen in de afgelopen jaren op het gebied van gezondheidsbeleid (in 2015 lag het ziekteverzuim nog boven de 9%), o.a. bewustwording bij directeuren, zich vertalen in een positieve ontwikkeling van het ziekteverzuim. Directeuren sturen daarbij met name op het korte en middellange verzuim.

Onderwijskwaliteit

Kwaliteitszorg staat al jaren hoog op de agenda van onze scholen. In schooljaar 2019-2020 is de wijze waarop Bravo doelgericht, systematisch en cyclisch werkt aan kwaliteit beschreven in het document 'Regie op onderwijskwaliteit'. Alle scholen hebben in 2020 een basisarrangement/voldoende van de onderwijsinspectie.⁴ Na het eerste bestuursonderzoek⁵ door de onderwijsinspectie op basis van het nieuwe toezichtskader in 2019 heeft er een gesprek in november 2020 met de inspectie over alle scholen plaatsgevonden. De inspectie heeft aangegeven geen reden te zien om vervolgens scholen te bezoeken.

Op alle scholen is de schoolbevolking zeer gevarieerd. De leerlingen komen uit een grote variatie van laag-, middel- en hoogopgeleide ouders. De wijk waarin de school staat is hierbij een mede bepalende factor. De leerlingen met een migratieachtergrond zijn niet evenredig verdeeld over onze scholen. Het varieert van enkele leerlingen met een migratieachtergrond tot meer dan de helft van het totaal. Ook in 2020 zijn de gegevens van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs waarin uitgebreide informatie omtrent populatiesamenstelling, gezinnsamenstelling, verwijzingen naar (s)bo, zittenblijven en adviezen voortgezet onderwijs per school besproken in de kwartaalgesprekken. Op elke school zijn deze gegevens besproken door de directeur met het (management)team en interne begeleiders.

Het nieuwe begrotingsprogramma Cogix leidt tevens tot een nieuw allocatiemodel, waarbij zowel materiele als personele lasten op schoolniveau komen te liggen. Op die wijze komt de sturing daar te liggen waar deze hoort, bij de directeur. Binnen Bravo worden bijna alle middelen aan de scholen toegekend. Uitzondering daarop is een deel van de middelen in het kader van Passend Onderwijs. De zware ondersteuning en de middelen ten behoeve van de leergemeenschappen worden bovenschools verwerkt.

Er vindt een afdracht vanuit de scholen plaats aan bovenschools van 15% van de Rijksbijdragen. Van dit percentage is 12% bedoeld om bovenschoolse/gezamenlijke kosten te bekostigen. Denk hierbij aan de bovenschoolse formatie (o.a. bestuurskantoor) en daarmee samenhangende huisvestingslasten, kosten grootschalig onderhoud inclusief de jaarlijkse onderhoudscontracten van de installaties, de kosten van het externe administratiekantoor, de kosten van de accountant en contributies aan de besturenorganisaties. De overige 3% wordt gebruikt voor beleidskeuzes. Daaruit worden kosten betaald om individuele scholen te ondersteunen/faciliteren ten behoeve van de kwaliteit van het onderwijs. Daarnaast worden er medewerkers (deels) mee bekostigd die bezig zijn met taalontwikkeling, plusklassen, inzet ten behoeve van GMR-taken, interne audits, coördinatie leerkringen en de kosten voor zij-instromers.

Wij willen dat elke school minimaal het basisarrangement heeft, waarbij er zo mogelijk minimaal 2 excellente scholen zijn. Op 3 scholen vindt die voorbereiding op excellentie inmiddels plaats. In het kader van Passend onderwijs is voor iedere school een ondersteuningsprofiel bepaald. In de komende beleidsperiode moet iedere school minimaal aan het bepaalde ondersteuningsprofiel voldoen. Nadrukkelijke aandacht voor meer- en hoogbegaafde kinderen maakt hier integraal deel van uit.

Stichting Bravo "staat". De elementen om door te groeien van een organisatie van professionals naar een professionele organisatie zijn aanwezig. Het is nu zaak om hier verder werk van te maken en het "leren van elkaar" op alle niveaus actief te bevorderen. In 2021 willen wij hebben bereikt dat elke school bezocht is door een auditgroep die een rapport voor het college van bestuur opstelt op het gebied van de onderwijskwaliteit en opbrengsten. Door corona is de planning iets vertraagd, op dit moment is op 10 van de 13 scholen (77%) een audit uitgevoerd:

- De Krullebaar
- De Biezenkring
- De Hugo
- Westerkim
- De Touwladder
- De Vlinderboom
- Den Bussel
- De Hoef
- Van der Heijden
- De Springplank

⁴ Tot 1 augustus 2017 oordeelde de inspectie met de omschrijvingen: zeer zwak, zwak of basisarrangement; vanaf 1 augustus 2017 luiden de oordelen: zeer zwak, onvoldoende, voldoende of (de waardering) Goed.

⁵ De tekst van het volledige bestuursonderzoek is terug te vinden op de site van de onderwijsinspectie: www.onderwijsinspectie.nl

In 2020 is de competentie thermometer (CT) als kwaliteitsverbeteringsinstrument verder ingezet. Vier directeuren zijn geschoold in de afname van dit instrument om de bekwaamheid van de leerkrachten in kaart te brengen. Door corona is ook bij de afname van de CT enige vertraging opgetreden.

Directeuren van “kleine” scholen hebben een leerkring ingericht waarin samengewerkt wordt bij thema’s die bij deze scholen vergelijkbaar zijn (zoals groepsindeling en thematisch onderwijs), gezamenlijke scholing op het gebied van bv. opbrengstgericht werken en collegiale consultatie.

We houden een actueel overzicht bij van de meest recente oordelen van de inspectieonderzoeken per school, deze worden aan alle directeuren ter beschikking gesteld. Regelmatig vindt overleg over de stand van zaken plaats in het directeurenoverleg. Met betrekking tot de eindopbrengsten volgen we een vergelijkbare benadering. In het kwartaalgesprek tussen CvB en schooldirecteur wordt de onderwijskwaliteit per school nadrukkelijk besproken. Scholen rapporteren naar de ouders door middel van een periodieke onderwijskundige nieuwsbrief.

De stand van zaken in 2020 is als volgt:

Kwaliteits-beoordelingen Inspectie	Springplank	Villa Vlinderhof	van der Heijden	Radonkel	Krullebaar	Biezenkring	Hoef	Hugo	Westerkim	Touw ladder	Start	Vlinderboom	Den Bussel
Oordeel	B.A. ⁶	B.A.	B.A.	B.A.	B.A.	B.A.	B.A.	B.A.	VOLD	B.A.	B.A.	B.A.	B.A.
Jaar inspectie-bezoek	2012	2016	2012	2015	2012	2015	2012	2014	2019	2014	2017	2012	2013
Themaonderzoek ⁷	2019		2019		2019	2019	2019			2019		2019	2019

Opbrengstgericht werken heeft een centrale plek gekregen op zowel stichtings- als schoolniveau. De directeuren leggen door middel van schriftelijke kwartaalrapportages verantwoording af aan de voorzitter college van bestuur over het door hen gevoerde beleid. Elke school houdt met behulp van het model Werken met kwaliteitskaarten (Werken met Kwaliteit, C. Bos) de eind- en tussenopbrengsten in het document Opbrengsten bij.

In het verslagjaar is het Netwerk Interne Begeleiders Stichting Bravo gecontinueerd met als doel door middel van collegiale consultatie de onderwijskwaliteit verder te verbeteren. Op elke school is inmiddels een leraar als talentcoördinator werkzaam die onder leiding van de Deskundige Bevoegd Gezag verschillende keren samenkomen waarbij ook afstemming plaatsvindt met de Plusklassen waar kinderen die meer- en/of hoogbegaafd zijn in een specifieke groep les krijgen. In 2020 zijn drie (3) Plusklassen⁸ georganiseerd op de volgende scholen:

- OBS De Touwladder in Kaatsheuvel
- OBS de Krullebaar in Sprang Capelle
- OBS De Biezenkring in Dongen

⁶ B.A.= Basisarrangement; VOLD = Voldoende (zie ook voetnoot 6)

⁷ Themaonderzoeken in het kader van De Staat van het Onderwijs, bijvoorbeeld: didactisch handelen, VVE, registratie aan- en afwezigheid, passend onderwijs of schoolleiderschap. Hiervan volgt geen separaat onderzoeksverslag.

⁸ De nieuwsbrieven van de Plusklassen worden gepubliceerd op de site van Bravo

Een overzicht van de eindopbrengsten⁹ over de laatste 3 jaren:

Opbrengsten 2016-2018	2017	2018	2019
De Springplank	G	G	BG
Villa Vlinderhof	G	G	BG
Van der Heijden	OG	G	OG
De Radonkel	OG	¹⁰	OG
De Krullebaar	Gd	G	OG
De Biezenkring	G	G	OG
De Hoef	G	G	G
De Hugo	OG	G	G
Westerkim	OG	OG	G
De Touwladder	G	Gd	Gd
De Start	OG	Gd	G
De Vlinderboom	OG	G	G
Den Bussel	Gd	Gd	G

Verklaring van de gebruikte afkortingen: Gd (Goed), G (Gemiddeld), BG (Bovengemiddeld), OG (Ondergemiddeld)

In het verslagjaar heeft er vanwege corona geen eindtoets plaatsgevonden.

Alle Bravo-scholen werken gericht aan het verder verbeteren van de opbrengsten. Daarover wordt ook in het kwartaalgesprek dat het CvB en DBG met de schooldirecteur voert, gesproken.

Verantwoording effecten middelen Passend Onderwijs

Lichte ondersteuning

Met deze middelen is op elke school een IB-er gefaciliteerd om uitvoering te geven aan de opdracht om elk kind van passend onderwijs te voorzien. Daarnaast is extra ingezet op 'meer handen' door de inzet van onderwijsassistenten en zijn er specialisten opgeleid, dan wel gefaciliteerd in uren. Het effect is dat er steeds meer expertise binnen de scholen komt, die de leerkracht kan ondersteunen/versterken. Dat heeft als effect dat we steeds beter afstemmen op de behoeften van de leerling.

Zware ondersteuning

In 2020 zijn 31 bestuursarrangementen toegekend met een totaalbedrag van €36.000,- (max. €1500,- per arrangement). Gekeken naar de verantwoording van de arrangementen (zijn de doelen bereikt?), zien we het volgende beeld:

⁹ Sommige scholen gebruiken de CITO, anderen gebruiken de IEP, AMN of Route8

¹⁰ In 2018 waren er geen leerlingen in groep 8

	'17-'18	'18-'19	2020 (voor zover afgerond)
Ja	11	14	17
Nee	0	1	1
Deels	9	8	4
TLV	2	5	2
Arr. SWV	0	3	0
Totaal	22	31	24

Door de inzet van de arrangementen hebben wij passend onderwijs op de eigen school kunnen bieden aan 27 kinderen, waarmee we een verwijzing voorkomen hebben of een arrangementsaanvraag bij het SWV. Daarnaast hebben we kunnen ondersteunen in 2 groepen (groepsdynamiek en ondersteuning bij het in kaart brengen van de zorg en opstellen van ontwikkelingsperspectieven).

Van de kinderen, waarvoor een arrangement is ingezet, zijn uiteindelijk 2 kinderen alsnog verwezen naar het Speciaal Basisonderwijs.

Leergemeenschappen

Deze middelen zijn gesplitst in 2 delen:

- Extra inzet DBG (zie verder 'Facilitering DBG')
- Professionalisering;
 - Talentcoördinatoren; onderpresteren, versnellen, DHH (signalering en diagnostisering), intervisie.
 - IB-ers; nieuwe waarderingskader inspectie, referentieniveaus en streefnormen, zorgstructuur en opschalen binnen 5 niveaus van zorg, intervisie/uitwisseling/klankbord.
 - Startende leerkrachten (eerste 3 ervaringsjaren); omgaan met (gedrags)moelijke groepen, oudergesprekken, educatief partnerschap, good practice, intervisie.

Facilitering DBG

Met inzet van deze middelen kan de DBG ingezet worden zoals beschreven in de 'Notitie rol DBG'. Door extra inzet vanuit de middelen voor leergemeenschappen heeft de DBG zich ontwikkeld richting coördinator IKZ.

Aanvragen SWV PO-LHA

	Nieuw arrangement	Verlenging arrangement	Advies	Toelaatbaarheidsverklaring SBO	Toelaatbaarheidsverklaring SO
2019	11	11	4	11	6
2020	9	11	2	8	9

Door de inzet van 20 arrangementen hebben wij passend onderwijs op de eigen school kunnen bieden aan 14 kinderen, waarmee we een verwijzing voorkomen hebben. Er zijn 2 arrangementen ingezet voor kinderen die, door een wachtlijst op het Speciaal Onderwijs (SO), niet eerder geplaatst konden worden en dus langer op de basisschool moesten blijven. Er zijn uiteindelijk 4 kinderen die, na inzet van een preventief arrangement, toch verwezen zijn naar het Speciaal (Basis) Onderwijs (S[B]O)

Competentie Thermometer en audits

Stand van zaken eind 2020:

- Er zijn 45 assessments afgenomen en 2 follow-up assessments.
- Er zijn 10 interne audits afgenomen
- Bravoo heeft een bestuursaudit (vanuit het SWV PO LHA) gehad

Een uitgebreide analyse van de onderwijskwaliteit n.a.v. deze data is beschikbaar, gebaseerd op de 4D's; data, duiden, doelen, doen.

Huisvesting

Wij willen dat kinderen les krijgen in een schone, veilige en uitdagende leeromgeving. Vanwege de te verwachten krimp van het leerlingaantal ontstaat leegstand in de scholen. Dit leidt tot een forse daling van inkomsten zonder dat de kosten in gelijke omvang afnemen. In de komende periode zal gewerkt worden aan herbezetting van de leegstand. De voorkeur gaat daarbij uit naar herbezetting door bij de onderwijsfunctie passende partijen waardoor de realisatie van Integrale Kind Centra verder gestalte krijgt. Bravoo is niet de enige organisatie die met krimp te maken krijgt. Dat is de reden de regionale procesbegeleiding om leerlingendaling in het onderwijs het hoofd te bieden uit te voeren in de gemeenten Dongen, Loon op Zand en Waalwijk, eenzelfde proces is voor de gemeente Geertruidenberg in 2018 van start gegaan. De onderwijsatlassen die in voorgaande jaren ontwikkeld zijn, werden in 2020 geactualiseerd voor bijvoorbeeld het nieuwe IHP (Integraal Huisvestingsplan) in de gemeente Dongen.

Huisvesting van instellingen voor kinderopvang in schoolgebouwen moet leiden tot nauwe samenwerking met de school teneinde een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen mogelijk te maken. Deze samenwerking willen we eerst inhoudelijk vormgeven. Op termijn kan ook gedacht worden over een nauwere bestuurlijke samenwerking met betreffende voorzieningen. Een belangrijke voorwaarde daarbij is dat van toepassing zijnde wetgeving helder (geworden) moet zijn en de eventuele risico's beperkt en overzichtelijk.

Begin 2018 ontvingen we de rapportage over de verduurzaming van de schoolgebouwen voor primair onderwijs in de gemeente Loon op Zand¹¹. Aanleiding voor de rapportage is het onderzoeken van mogelijkheden voor verduurzaming (energiebesparing en –opwekking) van de schoolgebouwen en verbetering van de installaties voor het verkrijgen van een gezond, fris en comfortabel binnenklimaat in de school. Het doel is nadere informatie te verkrijgen over:

- Verbetering luchtkwaliteit
- Verduurzamen van het gebouw ten behoeve van reductie van energiekosten
- De bouw- en installatietechnische opbouw van het gebouw
- De bouwkundige staat van het gebouw
- De technische staat van de installaties
- De eventuele gebreken en onvolkomenheden
- De geraamde kosten van de voorgestelde maatregelen
- Het besparingspotentieel van de afzonderlijke maatregelen met terugverdientijd

In 2019 is de Touw ladder ingrijpend gerenoveerd door het vervangen van alle kozijnen en het plaatsen van een nieuwe luchtbehandelingsinstallatie. In 2019-2020 is tevens de klimaatbehandeling op Den Bussel door woningvereniging Casade vernieuwd.

Risicobeheersing

Hoewel geen afzonderlijk strategisch beleidsdoel is hier voortdurend aandacht voor. Uitgangspunt is dat alle risico's in hun samenhang, rekening houdend met de doelstellingen van Bravoo, op een geaccepteerd niveau moeten worden gebracht en gehouden. Risicomanagement zorgt ervoor dat de verschillende risico's 'in de hoofden' van bestuur, directeuren en medewerkers voor iedereen inzichtelijk gemaakt zijn. Hierdoor kan een gelijk beeld bestaan over de belangrijkste risico's en ontstaat bij iedereen een sterk risicobewustzijn. Door het benoemen en uitvoeren van beheersmaatregelen voordat risico's daadwerkelijk zijn opgetreden, is het mogelijk proactief met risico's om te gaan. Het past niet om af te wachten tot risico's optreden, wij ontwikkelen preventief beleid om risico's te beheersen. In 2017 -2018 is samen met accountantskantoor Govers¹² een meer kwantitatieve risicoanalyse opgesteld, die mede basis is voor de verdere actualisatie¹³.

In 2018 is op elke school de RI&E geactualiseerd, er zijn op twee scholen vervolgcontroles uitgevoerd en er is door de preventiemedewerker een nieuw Plan van Aanpak opgesteld.

In 2020 is op elke school de QuickScan RI&E uitgevoerd waarbij een plan van aanpak is opgesteld.

¹¹ Opgesteld door Scholen van Morgen, Rotterdam

¹² Vanaf 1 januari 2018 is de nieuwe naam: Wijs accountants

¹³ De controller zal in 2021 een scholing volgen op het gebied van fraude-risico-analyse zodat we op dit vlak actueel blijven

AVG

Sinds de invoering van de privacy wetgeving is Stichting Bravoo volop bezig om de AVG-wetgeving invulling te geven. Er is met de CED-groep een contract aangegaan voor het gebruik van de diensten van een Functionaris Gegevensbescherming. Er is intern een Security Officer (SO) aangesteld.

Diverse scholingen zijn ingezet voor directeuren, Security Officer, leerkrachten en Onderwijs ondersteunend personeel (OOP) om zich bewust te worden van het belang van de bescherming van persoonsgegevens en om hen vervolgens handvatten te bieden hoe met deze gegevens veilig om te gaan.

Daartoe zijn de volgende beleidsdocumenten opgesteld:

- Het Handboek Informatiebeveiliging en Privacy
- Het IBP beleid
- Een privacytoelichting en -verklaring
- Een privacyreglement
- Responsible disclosure voor medewerkers
- Responsible disclosure voor leerlingen

Vanuit deze beleidsdocumenten zijn weer vele praktische documenten ontstaan, zoals:

- Diverse geheimhoudingsverklaringen
- Document rechten van betrokkenen
- Document inhoud leerlingdossiers
- Gegevensverstrekkingstabel, etc.

Voor stichting Bravoo is in kaart gebracht met welke externe partijen Bravoo zaken doet. Daarmee zijn verwerkersovereenkomsten afgesloten. Deze zijn vervolgens bijeen gebracht in een verwerkingsregister. De voorzitter CvB en de Security Officer (SO) hebben een AVG netwerkbijeenkomst bijgewoond voor bestuurders en SO's.

In 2020 zijn er twee schoolbezoeken en een bestuursbezoek geweest om te bekijken of alle zaken rondom AVG op orde zijn. Van deze bezoeken zijn evaluatierapporten opgesteld en besproken met de voorzitter CvB en SO. De aandachtspunten zijn verzameld in een overzicht en besproken met directeuren.

In het voorjaar van 2020 hebben de GMR en de RvT een verslag gekregen van de SO met alle zaken die zijn ondernomen op het gebied van AVG.

Er zijn in 2020 2 datalekken geweest binnen stichting Bravoo. Deze zijn direct afgewikkeld en doorgegeven aan de functionaris gegevensverwerking.

Ontwikkeling leerlingaantallen

De ontwikkeling van de leerlingaantallen wordt gevolgd door een jaarlijkse actualisatie van de leerling prognoses op te stellen. Tijdens het schooljaar wordt per eerste van de maand de tussentijdse instroom via Bron per school bijgehouden.

Leerlingprognose

Bij het opstellen van het Meerjaren formatieplan in januari 2020 is rekening gehouden met onderstaande prognose.

	Teldatum 1 oktober	2018	2019	2020	2021	2022
04GF	De Springplank	57	52	57	54	54
08EE	Villa Vlinderhof	543	543	545	522	505
08SY	Van der Heijden	86	86	83	82	83
08SY01	De Radonkel	71	71	68	68	68
09EI	De Krullevaar	67	72	62	60	60
09QZ	De Biezenkring	192	186	183	178	178
09RG	De Hoef-Hugo	426	408	433	450	455
10KX	Westerkim	82	79	70	65	65
18KV	De Touwladder	169	162	165	170	178
18KV01	De Start	28	22	23	24	27
18MF	De Vlinderboom	75	71	70	70	70
22KS	Den Bussel	285	284	284	284	284
	Totaal	2081	2036	2043	2027	2027

Op 1 oktober 2019 waren er 2036 leerlingen ingeschreven op Bravo-scholen, dat is ten opzichte van het jaar daarvoor 45 leerlingen minder en waren er 12 leerlingen méér dan in de prognose uit 2018.

Teruglopende leerlingaantallen hebben ook gevolgen voor de instandhouding van de scholen. Bravo wil op zoveel mogelijk plaatsen openbare basisscholen in standhouden.

De beschikkingen op basis waarvan de scholen en nevenvestigingen in stand (kunnen) worden gehouden, worden jaarlijks systematisch aangevraagd en bijgehouden:

School	Uitzonderingsbepalingen van de laatste 4 jaar		
Van der Heijden (08SY)	Obs van der Heijden wordt gedurende de periode van 1 augustus 2021 tot 1 augustus 2022 in stand gehouden. De gemiddelde schoolgrootte voldoet aan het wettelijk vereiste en het aantal leerlingen bedraagt 23 of meer per 1-10-2020. (Art. 157 WPO)		
	Aanvraag	Beschikking	ontvangen
2021	18-12-2020		
2020	20-12-2019	2020/2/1515035	28 april 2020
2019	09-01-2019	2019/2/1161617	25 april 2019
2018	20-12-2017	2018/2/774311	27 maart 2018
De Radonkel (08SY-01)	Obs De Radonkel wordt gedurende de periode van 1 augustus 2021 tot 1 augustus 2022 als nevenvestiging 08SY-01 van Obs van der Heijden in stand gehouden op basis van het criterium dat de school meer dan 50 leerlingen heeft per 1-10-2020 en dat er binnen een straal van 3 km geen openbare school ligt. (Art. 158 lid 1b WPO)		
	Aanvraag	Beschikking	ontvangen
2021	18-12-2020		
2020	20-12-2019	2020/2/1515035	28 april 2020
2019	09-01-2019	2019/2/1161617	25 april 2019
2018	20-12-2017	2018/2/774311	27 maart 2018
De Start (18KV-01)	Obs De Start wordt gedurende de periode van 1 augustus 2019 tot 1 augustus 2020 als nevenvestiging 18KV-01 van Obs De Touwladder in stand gehouden op basis van het criterium dat de school meer dan 23 leerlingen heeft per 1-10-18 en dat er binnen een straal van 2 km geen andere school is. (Art. 158 lid 1a WPO) Per 1-10-19 zijn er 22 leerlingen op school aanwezig. Daarom is er geen aanvraag gedaan.		
	Aanvraag	beschikking	ontvangen

2019	09-01-2019	2019/2/1161617	25 april 2019
2018	20-12-2017	2018/2/774311	27 maart 2018
2017	23-12-2016	2017/2/481939	26 april 2017
De Vlinderboom (18MF)	Obs de Vlinderboom wordt gedurende de periode van 1 augustus 2021 tot 1 augustus 2022 in stand gehouden. De gemiddelde schoolgrootte voldoet aan het wettelijk vereiste en het aantal leerlingen bedraagt 23 of meer per 1-10-2020. (Art. 157 WPO)		
	Aanvraag	beschikking	ontvangen
2021	18-12-2020		
2020	20-12-2019	2020/2/1515035	28 april 2020
2019	09-01-2019	2019/2/1161617	25 april 2019
2018	20-12-2017	2018/2/774311	27 maart 2018
Westerkim (10KX)	Obs Westerkim wordt gedurende de periode van 1 augustus 2021 tot 1 augustus 2022 in stand gehouden. De gemiddelde schoolgrootte voldoet aan het wettelijk vereiste en het aantal leerlingen bedraagt 23 of meer per 1-10-2020. (Art. 157 WPO)		
	Aanvraag	beschikking	ontvangen
2021	18-12-2020		
2020	20-12-2019	2020/2/1515035	28 april 2020
2019	09-01-2019	2019/2/1161617	25 april 2019
2018	20-12-2017	2018/2/774311	27 maart 2018

Vanaf 1 augustus 2018 zijn de volgende opheffingsnormen¹⁴ geldig:

Gemeente	Nieuwe norm	Oude norm (tot 010818)
Gemeente Waalwijk (kern)	153	143
Gemeente Waalwijk (buitengebied)	49	65
Gemeente Dongen (kern)	155	156
Gemeente Dongen (buitengebied)	45	44
Gemeente Geertruidenberg	126	127
Gemeente Loon op Zand	89	98

Daarnaast houden we jaarlijks ons marktaandeel per gemeente en per kern bij. Elders in dit verslag is daarvan de meest actuele versie opgenomen. In 2020 is gestart met een meer professionele aanpak bij de wijze (onder andere via diverse advertentie-uitingen) waarop scholen zich presenteren naar toekomstige ouders en leerlingen, in 2020-2021 zullen ook de websites van de scholen worden geactualiseerd waardoor deze ook beter via smartphones te raadplegen zijn. Op de website van de stichting wordt regelmatig verslag gedaan van de wijze waarop onze scholen zich in de verschillende (regionale) kranten presenteren. In een krimpende markt zijn wij in staat gebleken ons leerlingaantal minimaal te stabiliseren.

Wij zijn van mening dat we de risico's met betrekking tot de ontwikkelingen van het leerlingaantal op een goede manier in kaart brengen en houden.

Toegankelijkheid

De volgende aspecten hebben het afgelopen kalenderjaar de nodige aandacht gekregen:

- Instroom
- Uitstroom
- Onderwijsachterstanden
- Tussenschoolse opvang

In de afgelopen jaren heeft ook Bravoo met krimp van het leerlingaantal in midden Brabant te maken gekregen. Sinds 2009 is het leerlingaantal met 6% gekrompen, per 1 oktober 2020 zijn er 125 leerlingen minder ingeschreven op Bravoo-scholen als we dat vergelijken met 1 oktober 2009. Het valt op dat de krimp de laatste 2 jaar groter is dan voorgaande jaren.

¹⁴ Bron: Staatscourant 25 oktober 2017, deze Regeling aanpassing van de stichtings- en opheffingsnormen voor het basisonderwijs treedt in werking met ingang van 1 augustus 2018 en vervalt met ingang van 1 augustus 2023

Jaar	Leerlingaantal	Absoluut	%	Index
2009	2117			100
2010	2108	-9	-0,43%	100
2011	2138	30	1,42%	101
2012	2094	-44	-2,06%	99
2013	2132	38	1,81%	101
2014	2136	4	0,19%	101
2015	2111	-25	-1,17%	100
2016	2092	-19	-0,90%	99
2017	2089	-3	-0,14%	99
2018	2081	-8	-0,38%	98
2019	2037	-44	-2,11%	96
2020	1992	-45	-2,21%	94

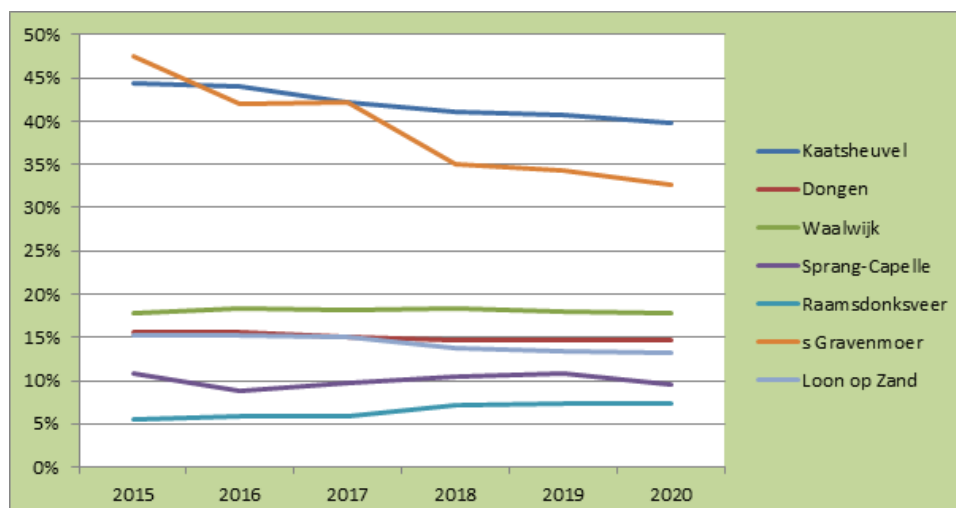
Totaal	-125	-125	-5,98%
--------	------	------	--------

Onze scholen liggen in vier gemeenten. Per kern is een omgevingsanalyse gemaakt waarbij het aandeel van onze scholen wordt vergeleken met scholen van andere stichtingen. Deze analyse wordt jaarlijks op basis van de 1 oktobertelling geactualiseerd. Hieronder geven we de ontwikkeling van het marktaandeel van Bravoo-scholen in de afgelopen jaren (2015-2020) weer.

Marktaandeel per kern

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kaatsheuvel						
marktaandeel BRAVOO	44%	44%	42%	41%	41%	40%
Dongen						
marktaandeel BRAVOO	16%	16%	15%	15%	15%	15%
Waalwijk						
marktaandeel BRAVOO	18%	18%	18%	18%	18%	18%
Sprang-Capelle						
marktaandeel BRAVOO	11%	9%	10%	10%	11%	9%
Raamsdonksveer						
marktaandeel BRAVOO	5%	6%	6%	7%	7%	7%
s Gravenmoer						
marktaandeel BRAVOO	47%	42%	42%	35%	34%	33%
Loon op Zand						
marktaandeel BRAVOO	15%	15%	15%	14%	13%	13%

Marktaandeel per kern 2015-2020

Een nadere analyse leert dat:

- In de laatste 3 jaar is het marktaandeel in **Kaatsheuvel** met 1% afgenomen. Sinds 2015 afname met 4%.
- In **Dongen** is ons marktaandeel de afgelopen 3 jaar gelijk gebleven (15%). Sinds 2015 met 1% afgenomen.
- In **Waalwijk** is ons marktaandeel de afgelopen 5 jaar gelijk gebleven (18%).
- In **Sprang-Capelle** schommelt ons marktaandeel rond de 10%. Vanaf 2020 is Villa Vlinderhof meegenomen bij de gemeente Waalwijk. Vanwege onderlinge vergelijkbaarheid is Villa Vlinderhof in het verleden meegenomen in Sprang-Capelle omdat de oorspronkelijke school in Vrijhoeve (Sprang-Capelle) stond.
- In **Raamsdonksveer** blijft ons marktaandeel stabiel (7%).
- In **'s Gravenmoer** neemt ons marktaandeel de afgelopen 3 jaar met 2% af, over de afgelopen 5 jaar is de afname 14%.
- In **Loon op Zand** blijft ons marktaandeel ca 13%. Over de afgelopen 5 jaar bedraagt de afname 2%.

Bepaalde ontwikkelingen in een wijk, bv. nieuwbouw van een school van een ander schoolbestuur, kan een verklaring zijn voor een terugloop op een van de Bravoo scholen. Er is gelukkig geen enkele aanleiding dat ouders niet tevreden zijn over de kwaliteit van het onderwijs. Uit tevredenheidsonderzoeken onder ouders, die verschillende keren vanwege de lockdown in 2020 zijn afgenomen, blijkt dat ouders tevreden zijn.

Onderwijsbeleid, beheer en organisatie

In het kader van het voornemen tot fusie tussen Bravoo en Leerrijk! is er vanaf 2012 een uitgebreid onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van de leerlingaantallen van beide organisaties. Bravoo en Leerrijk! hebben in 2018 de voorbereiding tot fusie verder verkend. Begin 2019 zijn er voor beide stichtingen afzonderlijk bijeenkomsten georganiseerd voor directeuren, RvT en GMR om een standpunt inzake fusie voor te bereiden. In 2019 werd duidelijk dat een fusie voor het CvB van Leerrijk! een stap te ver was en dat zij eerst invulling wilden geven aan de opvolging van een nieuw (eenhoofdig) CvB in 2020 door de RvT van Leerrijk!.

In het Koersplan bij toekomstuitspraak 3 (Bravoo betekent een leven lang leren, van en met elkaar) staan de streefdoelen:

- Leren van en met elkaar is zichtbaar binnen de totale organisatie; in leerkringen, in projecten en in professionele leergemeenschappen (PLG's).
- Medewerkers voelen zich eigenaar van hun eigen leer- en ontwikkelproces en zijn aantoonbaar continu in ontwikkeling.

Deze zijn, samen met de analyse van de onderwijskwaliteit (inspectierapport, interne en externe audits en afgenomen assessments), de leidraad geweest voor de uitgezette lijn naar een nieuw ontwikkelbeleid en gesprekkencyclus.

Communicatie met omgeving

De volgende aspecten hebben het afgelopen kalenderjaar de nodige aandacht gekregen:

- Vier gemeenten: overleg op het gebied van onderwijs- en huisvestingszaken (w.o. Op Overeenstemming Gericht Overleg) en het verder ontwikkelen van afspraken binnen de Locale Educatieve Agenda;
- De communicatie door de verschillende scholen met hun directe schoolomgeving in de wijk. Dit gebeurde onder andere via de website van Bravoo (www.stichtingbravoo.nl), de websites van alle afzonderlijke Bravoo-scholen, maar ook door het Bravoo magazine. Daarnaast is tijdens de open dagen de plek van elke school in de wijk door middel van advertenties in de huis aan huis bladen onder de aandacht gebracht. Onder het kopje "Nieuws" wordt op de website van Bravoo bijgehouden op welke wijze scholen zich presenteren aan hun omgeving;

Klachtenprocedure en klachtenafhandeling

In het verslagjaar zijn er geen formele klachten binnengekomen.

Personele bezetting

Het functiebouwwerk van stichting Bravo bestaat uit de volgende functies, uitgesplitst naar verschillende functiecategorieën, waardoor de organisatiestructuur in relatie tot de verantwoordelijkheid in beeld gebracht wordt.

Functiebouwwerk

Funcie categorie	Functies	Verantwoording
Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> Voorzitter College van Bestuur 	Bevoegd gezag, werkgever en eindverantwoordelijk voor de stichting; Functiebeschrijving aanwezig
Directie (DIR)	<ul style="list-style-type: none"> Directeur D11 en D12 	functiebeschrijving: CAO-PO 2019-2020
	<ul style="list-style-type: none"> Adjunct directeur A10 	functiebeschrijving: CAO-PO 2019-2020
Onderwijsgevend personeel (OP)	<ul style="list-style-type: none"> Leerkracht L10 	functiebeschrijving: CAO-PO 2019-2020
	<ul style="list-style-type: none"> Leerkracht L11 	functiebeschrijving aanwezig, FUWA gewaardeerd door VOS/ABB, november 2018
	<ul style="list-style-type: none"> Vakleerkracht: op een aantal scholen fungeert een vakleraar voor diverse vakken (bijvoorbeeld voor muziek of gymnastiek) die gewaardeerd wordt als groepsleerkracht 	zie leerkracht L10
	<ul style="list-style-type: none"> Leerkracht in Opleiding (LIO) 	
Onderwijsondersteunend personeel (OOP)	<ul style="list-style-type: none"> Controller 	functiebeschrijving aanwezig
	<ul style="list-style-type: none"> Deskundig Bevoegd Gezag (DBG) 	taakbeschrijving aanwezig
	<ul style="list-style-type: none"> Beleidsmedewerker P&O 	functiebeschrijving aanwezig
	<ul style="list-style-type: none"> Medewerker financiële administratie 	functiebeschrijving aanwezig
	<ul style="list-style-type: none"> Secretaresse bestuurskantoor 	functiebeschrijving aanwezig
	<ul style="list-style-type: none"> Onderwijsassistent 	functiebeschrijving: CAO-PO 2019-2020
	<ul style="list-style-type: none"> Conciërge 	functiebeschrijving: CAO-PO 2019-2020
	<ul style="list-style-type: none"> Administratief medewerker A 	functiebeschrijving: CAO-PO 2019-2020
<ul style="list-style-type: none"> Medewerker schoonmaak 		

Financiële analyse, ontwikkelingen verslagjaar

In deze paragraaf worden alle bedragen die betrekking hebben op balans en exploitatie in Euro's afgerond op duizendtallen (€ K).

Het resultaat 2020 is € 549K negatief (begroot: € 14K positief).

In 2020 is invulling gegeven aan de nieuwe CAO welke eind december 2019 afgesloten is. Daarbij heeft het personeel vanaf 1 jan 2020 een structurele salarisverhoging van 4,5% gekregen en een eenmalige uitkering in februari. Voor die laatste was al in 2019 een bedrag ontvangen vanuit het Ministerie. Voor de eerste is de bekostiging naar boven aangepast. Dat zorgt voor grote afwijkingen, ten opzichte van de begroting, in de exploitatie.

Bij het opstellen van begroting 2020 is weer gebruik gemaakt van begrotingsapplicatie Cogix. Nieuwe bekostigingsregels worden pas in de begroting gehanteerd als zij concreet zijn gepubliceerd. Het gevolg van deze voorzichtigheid is in 2020 geweest dat de groei van de bekostiging maar voor een zeer klein deel was opgenomen in de begroting omdat er niet meer concrete bekostigingsinformatie beschikbaar was op het moment van begroten.

Onderstaande opstelling geeft het resultaat 2020 in vergelijking met de begroting en het resultaat van voorgaand jaar.

Staat van baten en lasten				
	2020	Begroot 2020	2019	Vershil - Begroting
Baten				
Rijksbijdragen	13.526.972	12.750.954	13.647.958	776.018
Overige overheid	108.677	144.154	61.080	-35.477
Overige baten	193.296	151.441	213.540	41.855
Totaal baten	13.828.945	13.046.548	13.922.578	782.397
Lasten				
Personele lasten	11.751.536	10.633.267	10.743.548	1.118.269
Afschrijvingen	248.317	247.852	237.768	465
Huisvestingslasten	1.235.419	1.180.765	1.266.021	54.654
Overige lasten	1.161.461	980.130	1.077.392	181.331
Totaal lasten	14.396.733	13.042.014	13.324.729	1.354.719
Saldo baten en lasten	-567.788	4.534	597.849	-572.322
Financiële baten/lasten	19.062	10.000	30.865	9.062
Resultaat	-548.726	14.534	628.714	-563.260

Rijksbijdragen (baten + € 776K)

Belangrijkste verschillen zijn de ophoging van de bekostiging t.b.v. de CAO-stijging van € 513K. De werkdrukmiddelen zijn opnieuw opgehoogd per 1 aug 2020 (€ 25K), een aantal scholen zijn gestart met de subsidie inhaal- en ondersteuningsprogramma (€ 23K) overige aanpassingen/maatregelen € 160K hoger dan begroot. Daar staat tegenover dat de begrote inkomsten voor zij-instromers en lerarenbeurzen € 46K lager waren dan begroot.

De overdrachten vanuit de Samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs (SWV) waren €100K hoger dan begroot. Dit bestaat uit 2 posten. Ten eerste is er voor meer leerlingen een arrangement toegekend (€ 82K) en hebben beide SWV's hun betalingen ook aangepast aan de hogere bekostiging (€ 18K).

Overige Overheidsbijdragen (baten - € 35K)

Onder deze noemer worden vooral bijdragen van gemeenten verantwoord, bijvoorbeeld bijdragen voor gymzalen of een bijdrage voor De Start. In de begroting 2020 stonden hier ook inkomsten voor 2 zij-instromers begroot en een deel van de lerarenbeurzen. Van 1 zij-instromer is de subsidieaanvraag afgewezen en er zijn minder aanvragen voor lerarenbeurzen gedaan dan begroot.

Overige Baten (baten + € 42K)

De begrote Overige baten bestonden in hoofdzaak uit Verhuur en medegebruik, Detachering en Subsidies. Het verschil wordt grotendeels veroorzaakt doordat er meer (€ 16K) personeel ingezet is buiten de stichting. Dat is vooral via het regionale transfer centrum (RTC) gegaan. Daarnaast is er een bijdrage ontvangen voor begeleiding van zij-instromers (€ 15K) welke niet begroot was.

Personele Lasten (+ € 1.118K)

De werkgeverslasten zijn € 866K hoger dan begroot. Dat wordt veroorzaakt doordat er meer formatie is ingezet dan begroot. De loonkosten (salarissen) zijn fors (€ 958K) hoger dan begroot. Dat wordt overwegend door drie zaken veroorzaakt als gevolg van de invoering van de nieuwe CAO. Als eerste hebben alle medewerkers in februari, niet begrote, eenmalige uitkeringen ontvangen voor een totaalbedrag van € 367K. Dit bedrag is in 2019 ontvangen en in de jaarrekening 2019 als bestemmingsreserve verwerkt. Daarnaast hebben alle medewerkers met ingang van 1 januari 2020 een structurele loonsverhoging van 4,5% ontvangen. Deze leidt tot niet begrote uitgaven van zo'n € 460K. Ten slotte is in december 2020 de eindejaarsuitkering eenmalig met 0,7% opgehoogd (van 6.3% naar 7.0%). Dat heeft tot meerkosten geleid van ongeveer € 52K. Dekking van deze posten zit in de ophoging van de bekostiging 19/20 en 20/21. Zichtbaar is ook dat de vervangingskosten, excl. de inzet van interim-directeuren, hoger (€ 206K) zijn dan begroot. Oorzaak is gelegen in een hoger verzuim % dan begroot en uitval door Corona-gerelateerde feiten. Daarnaast is er meer verlof i.h.k.v. vervanging zwangerschapsverlof dan begroot. De inkomsten vanuit het UWV in het kader van dit verlof zijn € 89K hoger dan begroot. Formatief is een klein deel (€ 70K) van de begrote inzet niet gerealiseerd. Ten slotte is uit de eerste controle WGA-dossiers een dossier naar voren gekomen dat tot een besparing (€ 126K) in de structurele premie WGA zal leiden vanaf 1 jan 2022. De factuur voor dit dossier is € 46K en was niet begroot.

Ook zijn de Arbo-kosten (€ 12K) lager dan begroot. De inleen van extern personeel, vooral conciërges en combinatiefunctionarissen, was € 63K hoger dan begroot. Ook de inzet via Payroll was € 27K hoger dan begroot. Tenslotte is er een overschrijding van € 130K in de kosten van interim-management doordat op meerdere van de scholen gedurende een deel van het jaar inzet van een interim directeur noodzakelijk was.

In 2019 is door de keuze voor eigenrisicodragerschap ziektewet voor het eerst een voorziening langdurig zieken gevormd. Deze moet in de jaarrekening opgehoogd worden van € 125K naar € 173K, dat was niet begroot.

Afschrijvingen (€ 0K)

Huisvestingslasten (+ € 55K)

De huisvestingslasten zijn € 55K hoger dan begroot. De energielasten zijn € 12K hoger dan begroot. Dat geldt ook voor de schoonmaakkosten € 43K. Die laatste is overwegend het gevolg van Corona. Daarnaast zijn de reguliere onderhoudskosten hoger (€ 16K) dan begroot en grote huurkosten juist € 20K lager dan begroot.

Overige lasten (+ € 181K)

Deze lasten liggen € 181K hoger dan begroot. De licentiekosten fors (€ 85K) hoger dan begroot. Deels (€ 35K) staat daar tegenover dat de kosten administratiekantoor lager zijn dan begroot. Dat is een verschuiving. Het restant is te laag begroot. De overige ICT kosten zijn fors (€ 85K) hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de migratiekosten naar office 365 die te laag begroot zijn. Ook de reproductiekosten (€19K) en de kosten voor contributies (€ 6K) en de RvT (€ 7K) waren te laag begroot. Ten slotte Zijn de uitgaven aan leerlingbegeleiding i.h.k.v. arrangementen € 116K hoger dan begroot.

Tegenover deze overschrijdingen staat dat de kosten deskundigenadvies (€ 24K), de uitgaven aan leermiddelen (€ 25K) en de overige onderwijskosten (€ 48K) lager zijn dan begroot. De eerste is het gevolg van beperkte juridische ondersteuning en geen andere specifiek benodigde inhuur van deskundigen. De laatste is feitelijk een post onvoorzien. Deze is deels (€ 40K) ingezet voor de versnelde overgang van Esis naar Parnassys, de herpositionering van een paar scholen en het ontwerpen van een deel van de schoolwebsites.

Financiële baten/ lasten (+ € 9K)

Op de huidige kapitaalmarkten valt, binnen de Wet Belenen en Beleggen, nauwelijks een positief beleggingsrendement te behalen. In de begroting 2020 zijn de verwachte rentebaten gesaldeerd met de kosten van beheer bij de Rabobank (€ 10K). In de realisatie is dit gesplitst waardoor er meer rentebaten (€ 7K) zijn dan begroot, maar ook meer (€5K) kosten dan begroot.

Ten slotte leidt een waardering van de effecten tegen koerswaarde per balansdatum tot een niet begroot koersresultaat van € 7K.

De ontwikkeling van de balans per 31 december 2020 is in onderstaande tabel weergegeven. Per rubriek volgt een toelichting.

Balans			
Activa	31-dec-20	31-dec-19	Vershil
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1.367	1.186	181
Financiële vaste activa	920	896	24
Subtotaal Vaste Activa	2.288	2.083	205
Vlottende activa			
Vorderingen	988	1.308	320-
Liquide middelen	2.097	2.056	40
Subtotaal Vlottende Activa	3.084	3.364	280-
Totaal Activa	5.372	5.447	75-

Passiva			
Eigen Vermogen	3.033	3.582	549-
Voorzieningen			
Voorzieningen Personeel	305	251	54
Voorzieningen Onderhoud	429	304	125
Subtotaal Voorzieningen	733	555	179
Kortlopende schulden	1.605	1.310	296
Totaal Passiva	5.372	5.447	75-

Materiele vaste activa

De gezamenlijke investeringen in MVA bedroegen € 429K. Er is voor €143K in meubilair, € 36K in leermiddelen en € 61K in verbouwing (€ waarvan 44K speelplaats) geïnvesteerd. Ruim € 32K in chromebooks, € 98K in touchscreens (incl pc's) en € 50K in overige ICT. De boekwaarde van de aanwezige MVA nam toe met € 181K doordat in 2020 meer geïnvesteerd is in MVA dan er werd afgeschreven. In de begroting 2020 ontbraken voor 5 scholen en het bestuurskantoor investeringen. Daarnaast is er, vooral in ICT, meer geïnvesteerd dan begroot. Deze tendens zal zich waarschijnlijk voortzetten in 2021 en mogelijk ook nog in 2022.

Financiële vaste activa

Er is sprake van een toename van de boekwaarde. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2020 per saldo € 28K is aangekocht en doordat er een obligatie (€ 40K), voor € 30K minder dan in 2019, die in 2020, afloopt onder de vorderingen is opgenomen. Een uitgebreide toelichting volgt in het treasury verslag.

Vorderingen

Ten opzichte van de balans 2019 zijn de vorderingen met € 320K afgenomen. Dat wordt voor € 210K veroorzaakt doordat de vordering op de gemeente Loon op Zand inzake de bijdrage Touwladder ontvangen is, een afname op de effecten van € 30K i.v.m. aflossing in 2020 en voor bijna € 86K aan vorderingen op de kinderopvang en een van de samenwerkingsverbanden.

Ten slotte heeft € 615K van dit saldo betrekking op de vordering "betaalritme" van het Ministerie van OVW. Dit is een vast terugkerend patroon: in de eerste 5 maanden van ieder schooljaar wordt minder ($41,67\% - 34,55\% = 7,12\%$) dan 5/12 van de bijbehorende baten ontvangen, dit worden vervolgens in eerste 7 maanden van het volgende jaar steeds ontvangen. Hier is een toename zichtbaar van € 25K.

Liquide Middelen

De post liquide middelen was € 40K hoger dan per einde 2019.

Eigen Vermogen

De afname van het eigen vermogen wordt geheel verklaard vanuit het resultaat over 2020 (-€ 549K). In 2019 is er een bestemmingsreserve gecreëerd van € 367K. Daar wordt nu dat deel van het tekort aan bestemd. Het resterende tekort komt ten laste van het publiek eigen vermogen.

Voorzieningen

Stichting Bravo kent een Voorziening Jubilea, een Voorziening Onderhoud en een voorziening voor langdurig zieken. Deze worden nader toegelicht in de financiële jaarrekening.

In 2020 is de reguliere dotatie conform begroting van € 370K gedaan. In totaal hebben er onttrekkingen voor een bedrag van € 440K plaatsgevonden. Daarnaast is er eenmalig een bedrag van € 195K vanuit de gemeente Loon op Zand ontvangen dat als overige mutatie zichtbaar.

Aan de voorziening jubilea werd € 17K (€ 20K begroot minus € 3K vrijval) gedoteerd en € 11K onttrokken. De rekenrente waarmee de toekomstige verplichting "contant wordt gemaakt" is net zoals in 2019 vastgesteld op 1%, rekening houdend met de actuele rentes op kapitaalmarkten.

In 2019 is een nieuwe voorziening gevormd ten behoeve van langdurig zieken. Dit is het gevolg van de keuze om per 1 jan 2019 eigenrisicodragers te worden voor de ziekwet. De dotatie in 2020 van € 48K was niet begroot.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn € 296K hoger dan in het voorgaande verslagjaar. Verplichtingen direct gerelateerd aan salarissen (vakantiegeld, pensioenpremie, loonheffing en sociale lasten) zijn € 79K hoger, het crediteursaldo is € 18K lager en nog te betalen bedragen zijn € 85K hoger. Ten slotte is er een bedrag € 167K aan subsidie ontvangen dat pas in 2021 besteed zal gaan worden.

Treasuryverslag

In het treasurystatuut van Stichting Bravo is het beleid inzake beleggen en belenen verwoord. Het treasury statuut is op 7 december 2016 vastgesteld door het College van Bestuur en ondertekend door de Raad van Toezicht.

Voor het dagelijks beheer van de beleggingen werd ook in 2020 gebruik gemaakt van de diensten van een externe vermogensbeheerder (Rabobank), binnen de kaders van de wet Belenen en beleggen.

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de ontwikkeling van de balanswaarde.

Financiële vaste activa (FVA)		
	2020	2019
Balanswaarde 1 januari	966.184	1.041.999
Verkochte FVA (balanswaarde)	-176.771	-205.884
Aankoop FVA (aanschafwaarde)	204.500	111.240
Herrubricering naar vorderingen	-80.035	-70.080
Koersmutaties	6.616	18.828
Totaal Financiële vaste activa	920.494	896.104

Waardering heeft plaatsgevonden tegen de reële koerswaarde op 31 december.

Net als op spaarrekeningen is ook op beleggingen het te verwachten rendement zeer beperkt. De externe beheerder geeft ook aan dat het in deze markt erg moeilijk is om producten aan te schaffen die zowel voldoen aan de regels als ook een goed rendement maken. In 2020 zijn er 3 mutaties geweest in de portefeuille. Per saldo is er voor € 30K aan nominale waarde verkocht/ingelost.

Verantwoording werkdruk middelen

Sinds het schooljaar 2018-2019 wordt er door het Ministerie geld beschikbaar gesteld ten behoeve van werkdrukverlichting. Daarbij is het bedrag per leerling jaarlijks verhoogd. De voorgenomen wijze van inzet wordt door de directeuren overlegd met het team en de medezeggenschapraad. Per school is een plan voorgelegd en ondertekend door de MR. Schematisch ziet de begrote besteding voor de schooljaren 2019-2020 en 2020-2021 van deze middelen er als volgt uit.

Bijlage 5 begrote inzet werkdrukmiddelen 2019-2020

BRIN	School	Beschikking			Plan
04GF	De Springplank	12.545	Personeel	Formeren 4 groepen ipv 3 groepen	12.500
08EE	Villa Vlinderhof	119.503	Personeel	Ond.ass.	69.739
08EE	Villa Vlinderhof		Personeel	Inzet buurtsportcoaches	16.992
08EE	Villa Vlinderhof		Personeel	Ondersteuning facilitair	34.937
08EE	Villa Vlinderhof		Personeel	Begeleiding bij afnemen AVI-toetsen	1.600
08SY	Van der Heijden / Radonkel	34.553	Personeel	Formeren 4 groepen en inzet oa 0.6 vdHeijden en 0.3 Radonkel	34.553
09EI	De Krullevaar	14.745	Personeel	Leraar 0.3 bovenformatief tbv uitroosteren	10.456
09EI	De Krullevaar		Personeel	4 groepen i.p.v. 3,5 groep	4.289
09QZ	De Biezenkring	42.255	Personeel	Gymlessen door vakdocent gr 3 tm 8	10.896
09QZ	De Biezenkring		Personeel	Ondersteuning II met intensieve ondersteuningsbehoefte	21.359
09QZ	De Biezenkring		Personeel	Formatie tbv enkelvoudige groepn 3 en 4	10.000
09RG	De Hoef-Hugo	93.974	Personeel	Inzet onderwijsass. 1.6 FTE (cf huidig)	46.645
09RG	De Hoef-Hugo		Materieel	Snappet (meerkosten tov verbruiksmat. Besparing)	10.000
09RG	De Hoef-Hugo		Personeel	Formatie tbv calamiteiten en piekdruk	7.000
09RG	De Hoef-Hugo		Personeel	Administratieve ondersteuning	5.000
09RG	De Hoef-Hugo		Personeel	Inzet onderwijsass	12.576
09RG	De Hoef-Hugo		Personeel	Concierge-eventmanager	12.576
09RG	De Hoef-Hugo		Personeel	Formatie tbv calamiteiten en piekdruk	2.000
10KX	Westerkim	18.047	Personeel	Vakleerkracht gym - inhuur	7.264
10KX	Westerkim		Personeel	Bovengemiddelde inzet IB/RT	11.000
18KV	De Touwladder/De Start	43.356	Personeel	Klassenverkleining kleuterbouw	8.556
18KV	De Touwladder/De Start		Personeel	Inzet onderwijsass. De Start en combigroep	22.500
18KV	De Touwladder/De Start		Personeel	Inzet vervangende leerkracht bij groepsbespr. En AVI/DMT	12.300
18MF	De Vlinderboom	16.506	Personeel	"Extra handen in de klas"	9.256
18MF	De Vlinderboom		Personeel	Bewegingsonderwijs (5 uur per week)	7.250
22KS	Den Bussel	62.723	Personeel	Ond.ass 1,0 FTE gr 3 tm 8	44.022
22KS	Den Bussel		Personeel	Ond.ass 0,4 FTE gr 1/2	18.701
	totaal	458.207			463.967

Voor het schooljaar 2020-2021 is dezelfde werkwijze gehanteerd. Onderstaande tabel hoort daarbij.

Bijlage 5 begrote inzet werkdrumiddelen 2020-2021

BRIN	School	Beschikking			Plan
04GF	De Springplank	13.072	Personeel	Onderwijsassistent	5.431
04GF	De Springplank		Materieel	Chromebooks en rekenmaterialen	7.250
08EE	Villa Vlinderhof	136.499	Personeel	Onderwijsassistent	82.070
08EE	Villa Vlinderhof		Personeel	Inzet buurtcoaches	22.453
08EE	Villa Vlinderhof		Personeel	Ondersteuning facilitair	29.300
08SY	Van der Heijden / Radonkel	39.467	Personeel	Onderwijsassistent	38.228
09EI	De Krullevaar	18.099	Personeel	Inzet vervangende leerkracht bij groepsbespr. En AVI/DMT	17.558
09QZ	De Biezenkring	46.757	Personeel	Gymlessen door vakdocent gr 3 tm 8	15.040
09QZ	De Biezenkring		Personeel	Onderwijsassistent	30.318
09RG	De Hoef-Hugo	102.563	Personeel	Onderwijsassistent (eventmanager) 2 locaties	79.104
09RG	De Hoef-Hugo		Personeel	Onderwijsassistent 2 locaties	57.240
10KX	Westerkim	19.859	Personeel	Gymlessen door vakdocent	6.500
10KX	Westerkim		Personeel	Eventmanager	2.265
10KX	Westerkim		Materieel	Chromebooks en boeken	7.000
10KX	Westerkim		Materieel	Studiedagen (onderwijs maak je samen)	3.500
18KV	De Touw ladder/De Start	46.254	Personeel	Klassenverkleining onderbouw	8.570
18KV	De Touw ladder/De Start		Personeel	Inzet onderwijsass. De Start en combigroep	24.000
18KV	De Touw ladder/De Start		Personeel	Inzet vervangende leerkracht bij groepsbespr. En AVI/DMT	10.000
18KV	De Touw ladder/De Start		Personeel	Activiteiten coordinator	2.300
18MF	De Vlinderboom	17.848	Personeel	Onderwijsassistent	8.410
18MF	De Vlinderboom		Personeel	Gymlessen door vakdocent (6 uur per week)	8.904
22KS	Den Bussel	71.392	Personeel	Ond.ass 1,0 FTE gr 3 tm 8	48.000
22KS	Den Bussel		Personeel	Ond.ass 0,4 FTE gr 1/2	19.200
	totaal	511.810			532.641

Aangezien het grootste deel van de inzet in formatie plaatsvindt is de realisatie ook grotendeels in lijn met de begroting. Ook de inzet van derden (buurtcoaches en vakdocent gym) hebben grotendeels conform begroting gefactureerd.

Begroting 2020

De vastgestelde begroting 2020 is opgenomen in onderstaande tabel.

In onderstaande tabel zijn opgenomen: realisatie 2020, begroting 2020 en realisatie 2019.

Staat van baten en lasten			
	2020	Begroot 2020	2019
	€	€	€
Baten			
Rijksbijdragen	13.527	12.751	13.648
Overige overheid	109	144	61
Overige baten	193	151	214
Totaal baten	13.829	13.047	13.923
Lasten			
Personeelslasten	11.752	10.633	10.744
Afschrijvingen	248	248	238
Huisvestingslasten	1.235	1.181	1.266
Overige lasten	1.161	980	1.077
Totaal lasten	14.397	13.042	13.325
Saldo baten en lasten	-568	5	598
Financiële baten-lasten	19	10	31
Resultaat	-549	15	629

Continuïteitsparagraaf

In dit bestuursverslag geven wij een samenvatting van de belangrijkste uitgangspunten en ontwikkelingen voor de toekomst. Bij het opstellen van de MJB is rekening gehouden met de leerling-prognoses, de financiële beleidsdoelen en de onderwijskundige doelen van de organisatie:

Financiële beleidsdoelen	Doelen Bravo														
Bravo voldoet aan de kengetallen die de onderwijsinspectie hanteert: <table border="1" style="margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th colspan="2">Omschrijving Signaleringswaarden</th> </tr> <tr> <th>Waarde</th> <th>grens</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Solvabiliteit 2, ((eigen vermogen + voorzieningen)/totale passiva)</td> <td>< 0,3</td> </tr> <tr> <td>Liquiditeit (current ratio), (vlottende activa/kort vreemd vermogen)</td> <td>< 0,75</td> </tr> <tr> <td>Huisvestingsratio ((huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten)</td> <td>> 0,10</td> </tr> <tr> <td>Weerstandvermogen, (eigen vermogen/totale baten)</td> <td>< 0,05</td> </tr> <tr> <td>Rentabiliteit (resultaat/totale baten)</td> <td>3-jarig < 0 2-jarig < - 0,05 1-jarig < - 0,10</td> </tr> </tbody> </table>	Omschrijving Signaleringswaarden		Waarde	grens	Solvabiliteit 2, ((eigen vermogen + voorzieningen)/totale passiva)	< 0,3	Liquiditeit (current ratio), (vlottende activa/kort vreemd vermogen)	< 0,75	Huisvestingsratio ((huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten)	> 0,10	Weerstandvermogen, (eigen vermogen/totale baten)	< 0,05	Rentabiliteit (resultaat/totale baten)	3-jarig < 0 2-jarig < - 0,05 1-jarig < - 0,10	De volgende 5 toekomstuitspraken zijn geformuleerd: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bravo biedt boeiend, eigentijds en duurzaam onderwijs voor doeners en denkers 2. Alle ouders participeren in scholen van Bravo 3. Bravo betekent een leven lang leren, met en van elkaar 4. Bravo staat in verbinding met de omgeving 5. Bravo blijft in alle opzichten een gezonde organisatie <p>De uitspraken zijn vervolgens vertaald in een (Meerjaren) Jaarplan voor Bravo</p>
Omschrijving Signaleringswaarden															
Waarde	grens														
Solvabiliteit 2, ((eigen vermogen + voorzieningen)/totale passiva)	< 0,3														
Liquiditeit (current ratio), (vlottende activa/kort vreemd vermogen)	< 0,75														
Huisvestingsratio ((huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten)	> 0,10														
Weerstandvermogen, (eigen vermogen/totale baten)	< 0,05														
Rentabiliteit (resultaat/totale baten)	3-jarig < 0 2-jarig < - 0,05 1-jarig < - 0,10														

Bravo hanteert een realistisch begrotingsbeleid. De informatie over de hoogte van de middelen is vaak beperkt bij het opstellen van de begroting. In het licht van het bovenstaande volstaat een begroting met een resultaat "dicht bij 0".

Leerlingaantallen

De begroting is tot stand gekomen op basis van de volgende ontwikkeling van leerlingaantallen:

Teldatum 1 oktober	2019	2020	2021	2022	2023	2024
04GF-Springplank	52	50	50	50	50	50
08EE-Villa Vlinderhof	543	528	513	530	540	550
08SY00-Van der Heijden	86	81	76	76	76	76
08SY01 Radonkel	71	67	67	67	67	67
09EI-Krullevaar	72	63	64	55	55	55
09QZ-Biezenkring	186	188	180	178	176	170
09RG-De Hoef – Hugo	408	397	398	380	380	370
10KX-Westerkim	79	72	62	62	62	62
18KV00-Touw ladder	162	172	171	173	184	196
18KV01-Touw ladder-de Start	22	21	19	21	28	33
18MF-Vlinderboom	71	72	70	70	70	70
22KS-Den Bussel	284	281	278	270	270	270
Totaal	2036	1992	1948	1932	1958	1969

Cogix

De begroting is in Cogix opgesteld, op basis van gesprekken met alle schooldirecteuren. Cogix is een begrotingsapplicatie specifiek gericht op het onderwijsveld. De begroting per school is opgesteld voor het volgende kalenderjaar met op detail-niveau aandacht voor:

- Ontwikkeling leerlingenaantal en het schoolgewicht
- Personele inzet, inclusief verwachte groepsinzet 2020-2021
- Investeringsplannen 2021 en verder

Meerjarenbegroting

Werkwijze bij het opstellen van het meerjarig perspectief:

- Er is afgezien van indexatie voor inflatie na 2020, omwille van de onderlinge vergelijkbaarheid van cijfers en omdat een percentage van indexering niet voorhanden is.
- De ontwikkeling van de Rijksbijdragen is door Cogix berekend aan de hand van de prognoses van leerlingaantallen, op basis van de actuele bekostigingsregels,
- De ontwikkeling van de salarislust en payroll is bepaald op basis van concrete verwachtingen van ontwikkeling van het aantal groepen en daaruit voortvloeiend personeelsverloop,
- Constant verondersteld: huisvestingslasten (uitzondering schoonmaak +5%), overige personele lasten, afschrijflast (deels specifiek aangepast), financiële baten en lasten
- Geëxtrapoleerd naar rato van leerlingaantallen: overige overheidsbijdragen, overige instellingslasten, vorderingen, kortlopende schulden

- Eigen vermogen = Eigen vermogen voorgaand jaar + resultaat van het jaar,
- Op grond van Meerjarig onderhoudsplan: voorziening Onderhoud
- Constant verondersteld: Financiële vaste activa, Materiële vaste activa, Voorziening Personeel
- Resultante van ontwikkeling balanstotaal: Liquide middelen

Allocatiemodel

In de begroting 2020 van de scholen zijn de eigen salarislasten en subsidie-inkomsten opgenomen. Daarmee komen de personele risico's zowel in de begroting als realisatie net zoals in 2019 bij de scholen. Uitgangspunt daarbij blijft solidariteit tussen scholen onderling. Op de totale kosten van iedere school wordt 15% van de Rijksbaten ingehouden voor centraal geregelde taken: Bestuur, Administratie, P&O, Gebouwenonderhoud en ruimte voor onderlinge solidariteit (3%).

Inzet Onderwijsachterstandsmiddelen (OAB) binnen Bravoo:

De middelen worden voor 100% toegekend aan de school waar ze volgens de Rijksbekostiging aan toegekend worden. Er is geen bovenschools beleid op van toepassing.

Met deze middelen realiseren de Bravoo-scholen in de praktijk kleinere klassen, er wordt meer gebruik gemaakt van onderwijsassistenten dan anders gedaan zou zijn en daar waar nodig vindt extra begeleiding plaats op leerlingniveau. De scholen denken op deze wijze het beste onderwijs aan de doelgroep te kunnen verzorgen.

Overige uitgangspunten en aannames

- Er is vanaf 2020 geen rekening gehouden met indexatie.
- De begrote baten uit het SWV zijn in lijn met de vorige begroting.
- Bij overige overheidsbijdragen worden bedragen begroot die die voor 2020 "zeker" zijn. In de jaren hierna zijn deze eveneens begroot. Als deze zouden wegvallen, dienen de lasten overeenkomstig te worden aangepast.
- In een aantal scholen huren verschillende Kinderopvang/BSO-organisaties ruimten. Daar worden huren cf afspraken met de gemeente(n) of door het bestuur vastgestelde bedragen, overwegend in relatie tot de groepsvergoeding vanuit het Ministerie van Onderwijs in rekening gebracht. Er zijn geen mutaties te verwachten in komende periode.
- De begroting is opgesteld uitgaande ERD (= Eigen Risico Dragerschap) n het kader van vervangingen door ziekte en/of (CAO) verlof.
- De salarislast van (ziekte)vervanging is opgenomen. Deze is begroot als 5% van de salarislast. Deze 5% is opgenomen in de begroting van de individuele scholen om op iedere school voldoende ruimte in te bouwen voor benodigde vervanging.
- Basis voor de dotatie aan de voorziening onderhoud is, net als voorgaand jaar, het MJOP 2018-2037. Op grond van dit plan wordt € 370K gedoteerd aan de voorziening onderhoud. De kosten van kort cyclisch onderhoud worden geschat op € 145K.

- In de komende jaren zullen een aantal van de scholen voor(ver)nieuwbouw in aanmerking komen. Doelstelling van Bravo is om die realiseren binnen de budgetten die gemeente beschikbaar stelt. Samenwerking met andere schoolbesturen wordt daarbij niet uitgesloten. Daarnaast zal Bravo in de komende periode gaan onderzoeken welke maatregelen het kan nemen in om bestaande gebouwen energiebesparende maatregelen te gaan nemen. Daarbij houdt Bravo rekening met geldende wet- en regelgeving.
- Vanaf 2019 is een impuls zichtbaar in investeringen in Chromebooks voor de leerlingen. Deze tendens zal zich ook in 2021 en 2022 doorzetten. Ook zal er meer aandacht komen voor het inrichten van ICT-werkplekken voor directie en overige personeelsleden.
- Onder overige instellingslasten is opgenomen: Inzet van De Kracht (€ 101K Aandeel Bravo in gemeentelijke taalprojecten, Door de DBG-er (Deskundige Bevoegd Gezag) toegekende Bravo bestuursarrangementen.

Tabel 8 Meerjarige ontwikkeling inzet FTE					
	2020	2021	2022	2023	2024
1 Oktobertelling leerlingen					
Rijksbekostiging voor	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26
Formatie inzet in	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
Leerlingenaantal	1992	1948	1932	1958	1969
Groei/Krimp aantal leerlingen	-44	-44	-16	26	11
Groei/Krimp in FTE	-7,9	-2,3	0,9	0,0	0,0
FTE bij start schooljaar	147,5	139,6	137,3	138,2	138,2
Directie	10,8	10,1	9,6	9,6	9,6
Leraren	119,7	113,9	112,0	112,8	112,8
Onderwijsondersteunend	17,0	15,6	15,8	15,8	15,8
	147,5	139,6	137,3	138,2	138,2

Dit leidt tot het volgende meerjaren-perspectief van de begroting.

Grootboekrekening	Realisatie 2019	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
3.1 Rijksbijdragen	13.647.956	12.906.041	12.750.954	13.207.804	13.046.660	13.010.790	13.113.173
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	61.080	96.102	144.154	114.293	106.510	106.510	106.510
3.5 Overige baten	213.540	136.241	151.441	177.572	155.450	155.450	155.450
3 Opbrengsten	13.922.576	13.138.384	13.046.548	13.499.669	13.308.620	13.272.750	13.375.133
4.1 Personeelslasten	10.743.546	10.589.360	10.633.268	11.011.326	10.606.731	10.630.679	10.747.061
4.2 Afschrijvingen	237.768	244.169	247.852	276.323	272.782	265.249	253.578
4.3 Huisvestingslasten	1.266.021	1.191.165	1.180.765	1.218.495	1.219.345	1.219.345	1.219.345
4.4 Overige lasten	1.078.481	1.015.305	980.130	1.278.487	1.167.358	1.139.258	1.127.408
4 Kosten	13.325.816	13.039.998	13.042.014	13.784.632	13.266.216	13.254.530	13.347.393
5.1 Rentebaten	18.256	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
5.4 Ov. Opbrengst. fin. vaste activa en effecten	18.828		0				
5.5 Rentelasten	6.219			6.250	6.250	6.250	6.250
5 Financiële baten en lasten	30.865	10.000	10.000	3.750	3.750	3.750	3.750
1 Resultaat	627.625	108.386	14.534	-281.213	46.153	21.970	31.490

Realisatie van bovenstaande meerjarenbegroting leidt tot de volgende ontwikkeling van de balans:

Meerjarige ontwikkeling Balans Stichting Bravoo (x € 1.000)						
Activa (31 december)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vaste activa						
Materiële vaste activa	1.186	1.367	1.367	1.367	1.367	1.367
Financiële vaste activa	896	920	920	920	920	920
Subtotaal Vaste Activa	2.083	2.288	2.288	2.288	2.288	2.288
Vlottende activa						
Vorderingen	1.308	988	966	966	979	1.001
Liquide middelen	2.056	2.097	1.717	1.758	1.847	1.951
Subtotaal Vlottende Activa	3.364	3.084	2.683	2.724	2.827	2.952
Totaal Activa	5.447	5.372	4.971	5.011	5.114	5.240
Passiva (31 december)						
Eigen Vermogen						
Algemene reserve	3.215	3.033	2.752	2.798	2.820	2.852
Bestemmingsreserve	367	-	-	-	-	-
Voorzieningen						
Voorziening Personeel	251	305	305	305	305	305
Voorziening Onderhoud	304	429	344	338	397	456
Subtotaal Voorzieningen	555	733	649	643	702	761
Kortlopende schulden	1.310	1.605	1.570	1.570	1.592	1.627
Totaal Passiva	5.447	5.372	4.971	5.011	5.114	5.240

In bovenstaande opstelling zijn vaste activa en voorziening personeel constant verondersteld. Vorderingen en kortlopende schulden zijn geëxtrapoleerd naar leerlingaantallen. Bij kortlopende schulden is in jaar 2019 een eenmalige correctie gemaakt (aanpassing voor incidentele hoogte uit 2018). Voorziening onderhoud is op basis van MJOP. Stand van Eigen Vermogen ontwikkelt zich door toevoeging van het resultaat.

Dit leidt tot de volgende verwachte kengetallen:

Ontwikkeling Kengetallen

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Solvabiliteit 2	76%	70%	68%	69%	69%	69%
Liquiditeit	257%	192%	171%	173%	178%	190%
Rentabiliteit	5%	-4%	0%	-2%	0%	0%
Weerstandsvermogen	18%	12%	11%	11%	11%	11%
Kapitalisatiefactor	39%	39%	38%	37%	38%	39%
Personele Ln./ Rijksbijdrage	79%	87%	83%	83%	81%	82%
Huisvestingsratio	9%	9%	9%	9%	9%	9%

Voor 2021 is een negatief resultaat begroot van € 281K. De neerwaartse risico's zijn zeer beperkt, de opgenomen baten kennen een zeer hoge mate van zekerheid, de baten zijn ook zeer voorspelbaar. De organisatie is "in control" en heeft goed zicht op de actuele ontwikkeling van de stand van de exploitatie.

Vanuit dit perspectief is de bovenstaande verwachte ontwikkeling van de kengetallen ruim voldoende te noemen. Kapitalisatiefactor: De waarde van 0,35 is als enige in deze kolom niet ontleend aan de onderwijsinspectie maar aan het rapport van de commissie Don (2009). In tegenstelling tot de andere getallen is dit geen ondergrens, maar een bovengrens. Volgens Don zou de Kapitalisatiefactor voor PO besturen niet hoger moeten oplopen dan 35% – 60%. (35% is het getal voor "grote schoolbesturen" die grens hiervoor ligt bij een jaarmzet van ongeveer € 11 miljoen).

In 2021 is een nieuw kengetal vastgesteld door de Inspectie van het onderwijs. Daarmee wordt bepaald wat het "mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen" van de stichting is. Op basis van de jaarrekening 2020 is dat ruim € 1.0 mln. van het aanwezige vermogen van ruim € 3.0 mln. Het is aan het bestuur om hier een toelichting, verantwoording en onderbouwing voor op te stellen. De inspectie heeft de intentie om vanaf 2024, op basis van de jaarrekening 2023, te gaan handhaven. Het bestuur heeft de begroting voor 2021 vastgesteld op negatief € 281K. Daarnaast zijn er 2 ontwikkelingen waarvan de effecten op het eigen vermogen nog niet volledig duidelijk zijn. Ten eerste de vereenvoudiging bekostiging die moet ingaan per 1 jan 2023. Het lijkt erop dat de stichting daar beperkt invloed van zal ondervinden, maar dat is niet zeker. Echter: er is wel een fors effect te verwachten in de balans. Er staat per einde kalenderjaar altijd een vordering op het Ministerie van Onderwijs in de jaarrekening (31-12-2020 is dit bedrag € 615K) opgenomen. Naar alle waarschijnlijkheid moet deze vordering afgeboekt worden ten laste van het eigen vermogen. Als tweede de wijziging van de manier van waarderen en opbouwen van de voorziening onderhoud. Ook deze wijziging gaat in per 1 jan 2023. De gevolgen hiervan zijn nog onbekend anders dan dat de mutatie in de waardering rechtstreeks ten laste van het eigen vermogen komt.

Risicoanalyse

Inzicht in risico's die Bravo loopt staat voortdurend op de agenda. In 2018 is onze kwalitatieve analyse door onze accountant geactualiseerd met een kwantitatieve analyse. Wij hebben al jaren geleden (2012) onze risico's geactualiseerd op de volgende domeinen¹⁵:

1. Leerlingen
2. Personeel
3. Financiën
4. Huisvesting
5. Kwaliteit

We nemen hieronder de risicomatrix op en geven aan op welke wijze wij van oordeel zijn dat we deze risico's in beeld hebben.

Domein	Omschrijving mogelijk risico	Toelichting	Impact
--------	------------------------------	-------------	--------

¹⁵ In 2012 heeft VOS/ABB een model gepresenteerd wat wij vervolgens om de 2-3 jaar kwalitatief hebben geactualiseerd

Leerlingen	Leerlingenprognoses zijn te optimistisch	Op basis van een analyse van prognoses door directeuren in het verleden wordt een vergelijking met de daadwerkelijke aantallen per school gemaakt.	Financiële Impact kan fors zijn. Iedere 20 leerlingen is al snel € 100K-€ 120K.
	Impact van negatieve pers op instroom leerlingen	Het bestuur spreekt de directeuren regelmatig. Daarin is structureel aandacht voor mogelijke negatieve exposure.	
	Risico als gevolg van veiligheid	Ons veiligheidsbeleid is in 2019 geactualiseerd en wordt gemonitord en daar waar nodig geactualiseerd	Risico is afgedekt met een aansprakelijkheids- en ongevallenverzekering.
Personeel	Langdurig verzuim neemt toe	Gezien de toenemende werkdruk als gevolg van lerarentekort en maatschappelijke ontwikkelingen neemt het verzuim mogelijk toe.	De kosten bestaan naast verlet ook nog uit verplichte re-integratie kosten en een eventuele instroom WGA. Die laatste is nog collectief afgedekt middels een sectorpremie met een bestuurlijke af-/opslag.
	Keuze eigen-risicodragerschap ziektevervangings pakt negatief uit	Door de verhoging van de werkdruk kan het verzuim toenemen. Aangezien de vervangingskosten nu voor rekening van Bravo komen leidt dit tot een toename van de jaarlijkse loonkosten.	Bravoo gaat uit van een verzuimpercentage van 5%. Ieder procent dat het verzuim hoger ligt zal leiden tot een stijging van de loonkosten met zo'n € 95K.
	Deskundigheid personeel onvoldoende	Er is besloten om bij ieder personeelslid de competentie thermometer af te nemen, zodat we een actueel overzicht van de competenties van het personeel hebben.	
	Deskundigheid directeuren is niet voldoende	Directeuren bewaken hun inschrijving in het RDO en in de functioneringsgesprekken is scholing/professionalisering een terugkerend thema	Directeuren nemen verkeerde/onjuiste beslissingen

	Ontslagdossiers onvoldoende op orde	Indien Bravoo de wet poortwachter en de CAO voorwaarden t.a.v. beëindiging van tijdelijke contracten niet juist uitvoert loopt Bravoo het risico op verhaalkosten via het participatiefonds.	In 2015 is een P&O-er benoemd om onder meer dit risico te mitigeren.
Financiën	Kwaliteit van de planning en control cyclus niet voldoende	De interne procedures worden niet nageleefd waardoor mogelijk te veel formatie op de scholen beschikbaar is. Contracten worden niet tijdig geëvalueerd, herzien, aangepast of opgezegd.	Per FTE te veel formatie zijn de kosten gemiddeld € 70K. Mogelijke dubbeling in kosten vanwege onjuist contractbeheer.
	Financieringsstromen vanuit SWV neemt af	Bij de invoering van Passend Onderwijs is er een nieuwe financiering via de SWV's gekomen. De instroom in het SBO en (V)SO moet via deze RSV's bekostigd worden. Een toename van deze instroom leidt tot minder middelen voor het reguliere BAO en dus voor Bravoo.	Het maximale risico is ongeveer € 640K zijnde de totale vergoeding uit beide SWV's waar Bravoo onderdeel van uitmaakt.
	Wijziging (vereenvoudiging van) bekostiging door het Ministerie van OC&W	De beoogde wijziging heeft effect op wijze van berekenen van de Rijksbijdragen. De afhankelijkheid van de GGL (Gewogen Gemiddelde Lerarenleeftijd) vervalt, het onderscheid bekostiging kinderen < 8 jaar en 8 jaar en ouder vervalt, de peildatum voor de leerlingtelling verschuift van 1 okt T-1 naar 1 feb T-1. Daarnaast komt er een vast bedrag per leerling voor zowel personele- als materiele bekostiging en een vast materiele voet. Ten slotte vindt er ook nog verdere een vereenvoudiging plaats in	Vooralsnog lijkt dit positief omdat de GGL-Bravoo lager ligt dan landelijk en we relatief meer kinderen > 8 jaar hebben waar we nu gemiddeld een lager bedrag voor ontvangen.

		financieringsstromen en berekeningswijze.	
Huisvesting	Onderhoudsvoorziening niet toereikend	Ons MOP is uitgebreid naar een perspectief van 20 jaar (in plaats van 10) en wordt periodiek geactualiseerd zodat we mogelijke risico's tijdig in beeld hebben.	De jaarlijkse dotatie zou te laag kunnen zijn,. De impact is structureel < € 100K.
	Doordecentralisatie groot buitenonderhoud	Zie de regel hierboven.	
	Aanpassing wet-regelgeving inzake de onderhoudsvoorziening heeft negatief effect.	Voorheen, t/m 2018, waren er 3 methodes hoe om te gaan met uitgaven t.b.v. groot onderhoud. M.i.v. jan 2019 mag het nog maar volgens 2 methodes. Bravo gebruikt 1 van deze twee, maar maakt daarvoor nog gebruik van een overgangsregeling, die gold voor 2018 en 2019 en verlengd is voor 2020.	Waarschijnlijk moet de opbouw van de voorziening onderhoud m.i.v.2023 aangepast worden. De financiële Impact, zowel positief als negatief, is nog niet vastgesteld. Effecten kunnen eenmalig zijn op het eigen vermogen alsmede op de jaarlijkse dotatie aan de voorziening.
	Klimaatgesteldheid gebouwen	Naar aanleiding van het onderzoek vanuit LCVS naar het CO2 gehalte en de kwaliteit van de ventilatie in schoolgebouwen is gebleken dat deze in 7 van onze panden onvoldoende is. Voor 3 daarvan staat nieuwbouw gepland op korte termijn.	In samenwerking met bouwbegeleiding kijken welke maatregelen noodzakelijk zijn en daar waar mogelijk gebruik maken van de subsidie SUVIS.
Kwaliteit	De inspectie vindt de onderwijskwaliteit niet op orde	Bravoo is bezig het document "Regie op onderwijskwaliteit" als groeidocument vorm en inhoud te geven. Het laatste bestuursonderzoek door de onderwijsinspectie is recent en was positief.	Lager instroom leerlingen doordat ouders hun kinderen niet naar een Bravoo-school laten gaan die niet minimaal een voldoende oordeel hebben.

Brabants Verenigd
Openbaar Onderwijs

Verslag Raad van Toezicht

Behorende bij het Jaarrapport 2020

Jaarverslag interne Raad van Toezicht 2020¹⁶

Organisatiestructuur Bravoo

De verdeling van taken en bevoegdheden tussen de verschillende geledingen van Stichting Bravoo is in onderstaand schema opgenomen:

Verdeling taken en bevoegdheden volgens de statuten Stichting Bravoo					
	RvT	CvB	GMR	Directeur	Gemeenteraden
Functie	Intern toezicht	Bevoegd gezag/bestuurs Stichting Bravoo	Geregeld in Wet Medezeggenschap Scholen	Verantwoordelijk voor de schoolontwikkeling en draagt bij aan organisatieontwikkeling Stichting Bravoo	Extern toezicht
Geregeld door middel van	Statuten, Bestuursreglement, profiel CvB, reglement RvT, profiel RvT, managementreglement ¹⁷¹⁸		Statuten en reglementen (G)MR	Management - statuut	Afstemming intern en extern toezicht Stichting Bravoo
Verantwoording/overleg	Vergaderingen RvT	CvB-overleg	GMR-vergaderingen	Directeuren-overleg Kwartaalgesprek	Portefeuillehouders-overleg 2 keer per jaar

¹⁶ Conform WPO artikel 17c lid1 onder e en artikel 171 lid 1 onder a wordt een verslag van de interne toezichthouder opgenomen waarin deze verantwoording aflegt over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden

¹⁷ In 2018 is hier het **Toezichtskader** aan toegevoegd

¹⁸ In 2018 is hier de **Procuratieregeling** aan toegevoegd ter oplossing bij het uitvallen van een éénhoofdig CvB

Toezichtsvisie

De interne raad opereert vanuit haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Een belangrijke taak is het dienen van het collectieve belang van medewerkers, leerlingen en ouders. Dit door toe te zien op een juiste aanwending van publieke middelen gericht op continuïteit van de organisatie (doelmatigheid en rechtmatigheid), onderwijskwaliteit en goed werkgeverschap. De identiteit (openbaar karakter) en kernwaarden van de Stichting Bravo worden hierin uitdrukkelijk meegenomen.

De raad volgt de governance-code voor de sector en geeft invulling aan haar taak vanuit de drie wettelijk bepaalde rollen: werkgevers-, toezichthoudende en adviesrol. Jaarlijks evalueert zij haar eigen functioneren: om het jaar vindt de evaluatie plaats door een extern deskundige. Professionalisering van zichzelf vindt de raad belangrijk.

Kernwaarden die de raad hanteert bij haar toezicht zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid, integriteit, professionalisering en verbinding. Om de verbinding te realiseren bezoekt de raad jaarlijks drie tot vier scholen, nodigt zij jaarlijks een afvaardiging uit van directeuren, nodigt zij tweemaal per jaar de GMR uit, en is zij aanwezig bij belangrijke gebeurtenissen (bijvoorbeeld nieuwjaarsbijeenkomst, deel van de managementdagen, opening van nieuw schoolgebouw). Zij volgt door middel van de (kwartaal-) verslagen van de bestuurder het overleg met de vier gemeenten, die als extern toezichthouder fungeren.

De Raad van Toezicht werkt met twee commissies:

1. De commissie Financiën.
2. De commissie Personeel & Onderwijskwaliteit.

Ondanks het beleggen van portefeuilles binnen de commissies zijn, conform de code Goed Bestuur, alle leden van de Raad van Toezicht verantwoordelijk en vindt besluitvorming plaats in de raadsvergaderingen.

Alle leden van de Raad van Toezicht zijn aangesloten bij de Vereniging van Toezichthouders in het Onderwijs en Kinderopvang (VTOI-NVTK).

Samenstelling in 2020

In de Statuten is opgenomen dat de Raad van Toezicht "tenminste uit drie en ten hoogste uit zeven personen bestaat". De Raad van Toezicht bestaat al enige jaren uit vijf leden en dit was ook in 2020 het geval. Zie hieronder het overzicht van de leden op 31 december 2020 inclusief (neven)functies:

Naam	portefeuille	Werkzaam als	Nevenfuncties 2020
Mevr. E. Schellekens	Voorzitter	<p>Manager Zorg bij Joris Zorg te Oirschot (vanaf circa februari 2020).</p> <p>Tot februari 2020 werkzaam als interim-bestuursadviseur/secretaris bij Novadic-Kentron (verslavingszorg Noord-Brabant).</p> <p>Daarnaast zelfstandig bestuurs- en organisatieadviseur, interim-manager/directeur/bestuurder in zorg/onderwijs/bedrijfsleven.</p>	<p>Lid redactiecommissie magazine Toezien VTOI-NVTK</p> <p>Lid van de Raad van Commissarissen van Tiwos (woningbouwcorporatie Tilburg).</p>
Mevr M. De Leeuw-Reulen	lid commissie P&O	<p>directeur school voor gezondheidszorg en school voor welzijn ROC Tilburg</p> <p>Per 26 oktober rector OMO Scholengroep Tongerlo</p>	<p>Tot oktober 2020 lid RvT Expertise centrum Familiezorg</p> <p>lid RvT Omroep Brabant</p>

			Vanaf 15-12-20 lid RvT stichting SWV VO Roosendaal e.o.
Dhr. W. van den Elsen	lid commissie P&O	Bestuurs- en organisatieadviseur	Geen nevenfuncties
De heer W. Dankers	Lid financiële commissie	Hogeschool hoofddocent Avans	Lid RVT Stichting IMW Tilburg.
Mevr. N. Fouchier	Lid financiële commissie	Consultant Stakeholder Engagement Management	Voorzitter Commissie van Toezicht Internationale School Breda Bestuurslid Betrokken Ondernemers Breda Bestuurslid Stichting Voormalig Gasthuis Breda

Naam:	Benoeming per:	Herbenoemd per:	Einddatum per:	Jaarhonorering excl. BTW
Mevr. E. Schellekens	01-01-2014	01-01-2018	01-01-2022	€ 5.000
Mevr. M. de Leeuw-Reulen	01-01-2014	01-01-2018	01-01-2022	€ 3.500
Dhr. W. van den Elsen	15-11-2017	-	15-11-2025	€ 3.500
Dhr. W. Dankers	01-01-2020		01-01-2024	€ 3.500
Mevr. N. Fouchier	01-01-2020		01-01-2024	€ 3.500

Diversiteit

De Raad van Toezicht vindt diversiteit belangrijk: hieronder verstaat zij onder meer een in balans zijnde verhouding mannen en vrouwen, leeftijdsdiversiteit, functiemix en ervaring in diverse sectoren, diverse persoonlijke kenmerken en competenties.

In 2020 kijkt de Raad van Toezicht terug op een goede diverse samenstelling: diverse expertisegebieden zijn vertegenwoordigd (onder meer juridisch, onderwijskundig, HR en organisatieontwikkeling, financieel) en leden brengen ervaringen mee vanuit diverse posities en sectoren.

Vergaderingen van de Raad van Toezicht met de bestuurder

In het verslagjaar zijn er vijf vergaderingen van de Raad van Toezicht geweest met de bestuurder. Het gehele jaar heeft vooral in het teken gestaan van de Covid-pandemie. In elke vergadering is daarom aandacht geweest voor de vertaling van het overheidsbeleid m.b.t. de corona maatregelen naar de uitvoering op stichtingsniveau en schoolniveau, het welzijns- en de werkdrukbeleving van de medewerkers en de mogelijke onderwijsachterstanden van de leerlingen. Daarnaast heeft de voorzitter College van Bestuur verantwoording afgelegd aan de Raad van Toezicht over de volgende onderwerpen:

Datum	Besproken onderwerpen
6 mei 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Informeren RvT over scholen ten tijde van Corona
26 mei 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks gesprek RvT met schooldirecteuren • Jaarrapport 2019 • Rapportage aan RvT t/m 16 mei 2020
23 juni 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg met GMR • Regie op onderwijskwaliteit

13 oktober 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Rapportage aan RvT t/m 6 oktober 2020 • Actiepunten accountantsrapportage jaarverslaggeving 2019
1 december 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg met GMR • Begroting 2021 en Meerjarenbegroting 2021-2024 • Rapport auditcommissie SWV PO-LHA 16-10-2020
Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op de naleving door het bestuur van wettelijke verplichtingen, de code goed bestuur • Toezicht op de rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige bestemming van de middelen • Het aanwijzen van een accountant

De Raad van Toezicht heeft in 2020 het jaarverslag en de jaarrekening 2019 goedgekeurd evenals de meerjarenbegroting en de begroting voor 2021. Bij het goedkeuren van de (meerjaren)begroting heeft de Raad specifiek aandacht voor de koppeling van strategische beleidsdoelstellingen aan de begroting (een beleidsrijke begroting).

Commissie vergaderingen

In 2020 hebben de volgende leden deelgenomen aan de commissies binnen de Raad van Toezicht :

- 1 Mevrouw N. Fouchier, de heer W. Dankers en de heer W. van den Elsen aan de commissie Financiën.
- 2 Mevrouw de Leeuw-Reulen en de heer van den Elsen aan de commissie Personeel & Onderwijskwaliteit.

De commissie Financiën is op onderstaande datums bij elkaar geweest t.a.v. de financiële verantwoording.

Commissievergadering	Agendapunten
25 maart 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Formatieplan • Concept Bestuursverslag 2019 • Voorlopig exploitatieresultaat 2019
3 juni 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuursverslag 2019 en jaarrekening 2019
12 juni 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Meerjarenraming Bestuursverslag 2019 • Bestemmingsreserves • Opvolging accountantsverslag • Tussentijdse financiële rapportage
25 september 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Financiële vertaling Koersplan • Jaarplan 2021 • Tussentijdse financiële rapportage
6 november 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Kaderbrief Begroting 2021 • MJR 2021-2024

De commissie Personeel & Onderwijskwaliteit is op onderstaande datums bijeen gekomen en er zijn de volgende zaken besproken:

Commissievergadering	Agendapunten
23 maart 2020	Formatieplan: niet doorgedaan in verband met druk op uitvoer Corona maatregelen
11 mei 2020	Verzet i.v.m. uitvoer Corona maatregelen
16 juni 2020	Ontwikkeling ziekteverzuim

	Regie op onderwijskwaliteit Planning koersplan
28 september 2020	Ontwikkeling ziekteverzuim Uitwerking toekomstuitspraken Bravoo Jaarplan 2020-2021
9 november 2020	Kaderbrief begroting 2021

Overleg met de GMR

In 2020 heeft er tweemaal een vergadering plaatsgevonden met de GMR (en 1 december 2020). De volgende onderwerpen zijn op deze vergaderingen besproken: bezetting van de GMR, Kennisdeling bij Stichting Bravoo en de begroting 2021.

Doelmatigheid van de besteding

De Raad van Toezicht houdt toezicht op de doelmatige besteding van de onderwijsmiddelen. Specifiek is toezicht gehouden op doelmatige besteding van:

- De toegekende gelden uit de samenwerkingsverbanden voor Passend Onderwijs. Op welke wijze en waarvoor deze gelden worden ingezet is vastgelegd in het beleidsdocument Beleid Passend Onderwijs Stichting Bravoo 2019-2021.
- De toegekende werkdruk gelden: ten behoeve van de inzet van deze gelden worden door de directeur en het team plannen ingediend, die ter beoordeling en toetsing worden voorgelegd aan de personele geleiding van de MR van de desbetreffende school.

De RvT heeft geen aanwijzingen gevonden dat de onderwijsmiddelen in 2020 niet doelmatig zijn besteed.

Algemene terugblik op 2020

In alle opzichten is 2020 een uitzonderlijk jaar geweest voor de Stichting, medewerkers, leerlingen en ouders, bestuurder en Raad van Toezicht. De Covid-19 pandemie heeft ook op het reilen en zeilen van Bravoo veel invloed gehad. De Raad van Toezicht complimenteert de bestuurder, directeuren en leerkrachten voor de wijze waarop zij met flexibiliteit zich hebben ingezet voor het onderwijs.

Op 3 februari heeft de Raad van Toezicht haar zelfevaluatie gehouden (in 2020 intern, in 2021 weer met externe begeleiding). In de zelfevaluatie zijn diverse punten aan de orde geweest waaronder uitvoering van governance en verschillende rollen, samenwerking met bestuurder, interne samenwerking, professionalisering. Als aandachtspunt is vooral naar voren gekomen het meer proactief strategisch vooruit denken waarbij planning meer aandacht behoeft, en het verder oppakken van haar rol inzake de toekomst van Bravoo. Dit laatste punt heeft mede door de Covid-19 periode niet voldoende aandacht gehad en kan hopelijk in 2021 verder opgepakt worden.

Vanuit de werkgeversrol heeft de Raad van Toezicht in 2020 een functioneringsgesprek gevoerd met de bestuurder. Professionalisering als Raad heeft vooral plaatsgevonden in de vorm van het bijwonen van congressen incidenteel door leden.

De Raad van Toezicht kijkt terug op een bijzonder jaar, met dank aan de bestuurder, directeuren en teams.

Ellen Schellekens
 Voorzitter RvT

Jaarrekening

behorende bij het Jaarrapport 2020

Stichting Bravoo, Kaatsheuvel

Versie: 8 juni 2021

Inhoud

1. INLEIDING	50
2. FINANCIËLE KENGETALLEN	51
3. BALANS NA RESULTAATBESTEMMING	52
4. STAAT VAN BATEN EN LASTEN.....	53
5. KASSTROOMOVERZICHT	54
6. TOELICHTINGEN	55
6.1 GRONDSLAGEN VOOR DE JAARREKENING	8
6.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA	63
6.4 VORDERINGEN	63
6.5 LIQUIDE MIDDELEN.....	64
6.6 EIGEN VERMOGEN.....	64
6.7 VOORZIENINGEN	64
6.8 KORTLOPENDE SCHULDEN	66
6.9 MODEL G	66
6.11 SPECIFICATIE BATEN	67
6.12 SPECIFICATIE LASTEN.....	68
6.13 TOELICHTING PERSONELE LASTEN	70
6.14 SPECIFICATIE FINANCIËLE BATEN EN LASTEN.....	70
6.16 VERBONDEN PARTIJEN.....	70
6.17 OVERZICHT WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR.....	71
6.18 ONDERTEKENING	74
7. OVERIGE GEGEVENS.....	75
7.1 RESULTAATBESTEMMING	75
7.2 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	28FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
7.3 CONTROLEVERKLARING.....	76

1. Inleiding

Gegevens over de rechtspersoon:

Bestuursnummer: 41435
Naam Instelling: Stichting Brabants Verenigd Openbaar Onderwijs
Postadres: Postbus 79
Postcode/Plaats: 5170 AB Kaatsheuvel
Telefoon: 0416-283103
Internetsite: www.stichtingbravoo.nl

Contactpersoon: Dhr. A.J. (Ad) Winters
Telefoon: 0416-283103
E-mail: a.winters@stichtingbravoo.nl

Aanbieding

De Stichting Bravoo te Kaatsheuvel biedt u hierbij de jaarrekening 2020 aan.
De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2020, een staat van baten en lasten 2020 en een kasstroomoverzicht 2020, alle voorzien van de benodigde specificaties en toelichtingen.
De jaarrekening is een onderdeel van het jaarrapport van Stichting Bravoo.

Drs. Robert Venema,
Voorzitter College van Bestuur Juni 2021

2. Financiële Kengetallen

Liquiditeit			
	Vlottende Activa	Kortlopende schuld	%
2019	3.364.218	1.308.928	257%
2020	3.084.279	1.605.483	192%

Solvabiliteit			
	Eigen vermogen	Totaal Balans	%
2019	3.582.038	5.446.751	66%
2020	3.033.312	5.372.093	56%

Weerstandvermogen			
	Eigen vermogen /- Mat. vaste act.	Rijksbijdragen	%
2019	2.395.609	13.647.958	18%
2020	1.665.992	13.526.972	12%

Kapitalisatiefactor			
	Totaal Balans	Totale baten	%
2019	5.446.751	13.959.662	39%
2020	5.372.093	13.852.603	39%

Exploitatieresultaat (Rentabiliteit)			
	Resultaat	Totale baten	€
2019	628.714	13.959.662	5%
2020	548.726	13.852.603	-4%

Aandeel Rijksbijdragen			
	Rijksbijdragen	Totale baten	%
2019	13.647.958	13.959.662	98%
2020	13.526.972	13.852.603	98%

Aandeel personele Lasten			
	Personele Lasten	Totale lasten	%
2019	10.743.548	13.330.948	81%
2020	11.751.536	14.401.329	82%

Aandeel huisvestingslasten			
	Huisvestingslaster	Totale lasten	%
2019	1.266.021	13.330.948	9%
2020	1.235.419	14.401.329	9%

3. Balans na resultaatbestemming

Balans			
	31-12-2020	31-12-2019	Vershil
Activa	5.372.093	5.446.751	
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1.367.320	1.186.429	180.891
Financiële vaste activa	920.494	896.104	24.390
Subtotaal Vaste Activa	2.287.814	2.082.533	205.281
Vlottende activa			
Vorderingen	987.611	1.307.845	320.234-
Liquide middelen	2.096.668	2.056.373	40.295
Subtotaal Vlottende Activa	3.084.279	3.364.218	279.939-
Totaal activa	5.372.093	5.446.751	74.658-

Balans			
	31-12-2020	31-12-2019	Vershil
Passiva			
Eigen Vermogen	3.033.312	3.582.038	548.726-
Voorzieningen			
Voorziening jubilea	131.258	125.468	5.790
Voorziening langdurig zieken	173.340	125.492	47.848
Voorzieningen onderhoud	428.700	303.825	124.875
Subtotaal voorzieningen	733.298	554.785	178.513
Kortlopende schulden	1.605.483	1.309.928	295.555
Totaal passiva	5.372.093	5.446.751	74.658-

4. Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten			
	2020	Begroot 2020	2019
Baten			
Rijksbijdragen	13.526.972	12.750.954	13.647.958
Overige overheid	108.677	144.154	61.080
Overige baten	193.296	151.441	213.540
Totaal baten	13.828.945	13.046.548	13.922.578
Lasten			
Personele lasten	11.751.536	10.633.267	10.743.548
Afschrijvingen	248.317	247.852	237.768
Huisvestingslasten	1.235.419	1.180.765	1.266.021
Overige lasten	1.161.461	980.130	1.077.392
Totaal lasten	14.396.733	13.042.014	13.324.729
Saldo baten en lasten	-567.788	4.534	597.849
Financiële baten/lasten	19.062	10.000	30.865
Resultaat	-548.726	14.534	628.714

5. Kasstroomoverzicht

	2020		2019	
Uit operationele activiteiten				
Saldo Baten en Lasten	-567.788		597.849	
<i>Aanpassingen voor:</i>				
Afschrijvingen	248.317		237.768	
Mutaties voorzieningen	178.513		-103.810	
<i>Verandering in vlottende</i>				
Vorderingen	320.234		-451.650	
Schulden	295.555		-157.606	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		474.830		122.551
Uit investerings-activiteiten				
(Des-) Investerings MVA	-429.208		-290.939	
(Des-) Investerings FVA	-24.390		145.895	
Uit investerings-activiteiten		-453.598		-145.044
Uit financierings-activiteiten				
Ontvangen interest	17.042		18.256	
Betaalde interest en kosten	2.020		12.609	
Uit financierings-activiteiten		19.062		30.865
Mutatie liquide middelen		40.295		8.372
Mutatie liquide middelen				
Beginstand liquide middelen	2.056.373		2.048.001	
Eindstand liquide middelen	2.096.668		2.056.373	
Mutatie liquide middelen		40.295		8.372

6. Toelichtingen

6.1 Grondslagen voor de Jaarrekening

Algemene toelichting

Activiteiten

Stichting Bravoo is het bevoegd gezag van scholen op 14 locaties onder 10 BRIN nummers. De activiteiten bestaan uit het verzorgen van openbaar primair onderwijs in de gemeenten Dongen, Geertruidenberg, Loon op Zand en Waalwijk.

Continuïteit

Het eigen vermogen van Stichting Bravoo bedraagt per 31 december 2020 € 3.077.975 positief. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Bravoo is feitelijk gevestigd op Dodenauweg 2 5171NG Kaatsheuvel. Statutaire vestigingsplaats is de gemeente Loon op Zand; inschrijving bij het handelsregister onder nummer 812961274.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Bravoo zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële instrumenten

De effecten opgenomen onder de financiële vaste activa en de vlottende activa, voor zover deze betrekking hebben op de handelsportefeuille of met betrekking tot eigen-vermogensinstrumenten buiten de handelsportefeuille, alsmede derivaten met een onderliggende beursgenoteerde waarde, worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of met behulp van waarderingmodellen en waarderingstechnieken. Hierbij wordt gebruikgemaakt van recente gelijksoortige 'at arm's length'-transacties, van de DCF-methode (contante waarde van kasstromen) en/of van optiewaarderingsmodellen, rekening houdend met specifieke omstandigheden.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De verwachte gebruiksduur per categorie is:

Verbouwingen:	10 jaar
Meubilair:	20 jaar
Leermiddelen:	9 jaar
Duurzame apparatuur / ICT:	5 jaar
Overige inventaris :	10 jaar

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het actief waartegenover voor het gehele bedrag een voorziening wordt gevormd.

Indien grond gekocht is met opstallen, met de intentie de opstallen te slopen of teniet te laten gaan en vervolgens op de grond nieuwbouw te realiseren, dan maken de eventuele boekwaarde van de opstallen en de gemaakte sloopkosten deel uit van de verkrijgingsprijs van de grond.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Financiële vaste activa

Overige effecten

De waarderingsgrondslagen van de overige effecten opgenomen onder de financiële vaste activa zijn gelijk aan de waarderingsgrondslagen voor de effecten onder de vlottende activa. Daarom wordt hiervoor verwezen naar de paragraaf Effecten.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief / de kasstroom genererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd van 1 %. De disconteringsvoet geeft geen risico's weer waarmee in de toekomstige kasstromen al rekening is gehouden.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de stichting op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de stichting de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve

rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardevermindingsverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bij een investering in eigen-vermogensinstrumenten gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere-waardevermindingsverlies wordt slechts teruggenomen indien er aanwijzingen zijn dat een in voorgaande jaren in de jaarrekening verwerkt verlies als gevolg van waardevermindering niet meer aanwezig is of veranderd is.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en zijn voor waardering na eerste verwerking onder te verdelen in effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille en effecten die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille, zijnde eigen-vermogensinstrumenten of obligaties.

Effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden, na eerste verwerking, gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

De onder de effecten opgenomen investeringen in eigen-vermogensinstrumenten, die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille en die niet beursgenoteerd zijn, worden gewaardeerd tegen kostprijs. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening. Indien van een dergelijk individueel effect de reële waarde onder de kostprijs komt, wordt de waardevermindering direct verwerkt ten laste van de winst-en-verliesrekening. De onder de effecten opgenomen investeringen in eigen-vermogensinstrumenten, die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille en die beursgenoteerd zijn, worden gewaardeerd tegen reële waarde met ongerealiseerde waardeveranderingen via de herwaarderingreserve.

Gekochte, rentedragende obligaties die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien de reële waarde van een dergelijk individueel effect onder de (geamortiseerde) kostprijs komt, wordt de waardevermindering direct verwerkt ten laste van de winst-en-verliesrekening. Voor rentedragende effecten vindt verwerking van de rentebaten plaats tegen de effectieve-rentemethode.

Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten die na eerste verwerking worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via de winst-en-verliesrekening worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten die na eerste verwerking worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via het eigen vermogen worden in de eerste waardering verwerkt. Bij verkoop van de effecten aan een derde worden de transactiekosten in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten die na eerste verwerking worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden verwerkt in de eerste waardering.

Effecten als onderdeel van de vlottende activa hebben een looptijd korter dan een jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

Bestemmingsreserves

Op de balans van Stichting Bravo is een Bestemmingsreserve Publiek opgenomen. Deze is als volgt gevormd: via de ophoging bekostiging 18-19 en 19-20 heeft Stichting Bravo gelden ontvangen die in 2020 gebruikt worden om de eenmalige uitkering van 33% van een maandsalaris te dekken.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is een rentevoet van 1% (2018: 1%) als disconteringsvoet gehanteerd.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening vanwege langdurig zieken wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten

door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening langdurig zieken wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

BRAVOO maakt gebruik van de tijdelijke regeling waarbij het voor de boekjaren tot en met 2022 is toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand, gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Brutolonen en salarissen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Stichting Bravo heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva, bij Pensioenvoorziening.

Afschrijvingen Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Materiële vaste activa worden afgeschreven in gehele kalenderjaren; de eerste afschrijving wordt gedaan in het jaar volgend op het jaar van aanschaf. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Marktrisico

Prijrisico

Stichting Bravoo loopt risico's ten aanzien van de waardering van effecten, opgenomen onder financiële vaste activa en effecten, opgenomen onder vlottende activa. De stichting beheert het marktrisico door stratificatie aan te brengen in de portefeuille, en limieten te stellen. Daarnaast wordt het risico beperkt doordat voldaan wordt aan het gestelde in de wet Belenen en Beleggen.

Rente- en kasstroomrisico

Stichting Bravoo loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt Stichting Bravoo risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Stichting Bravoo risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de markrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

6.2 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa				
	Totaal	Gebouwen & terreinen	Meubilair / inventaris / apparatuur	Leermiddelen (PO)
Aanschafwaarde 1-1-2020	2.476.574	37.596	1.752.820	686.158
Afschrijving cumulatief 1-1-2020	1.290.143	33.833	900.497	355.813
Boekwaarde 1-1-2020	1.186.430	3.763	852.323	330.345
Aanschafwaarde 1-1-2020	2.476.574	37.596	1.752.820	686.158
Investerings 2020	429.208	60.906	331.980	36.322
Desinvesteringen 2020	-211.572	-37.596	-102.502	-71.474
Aanschaf waarde 31 december	2.694.210	60.906	1.982.298	651.006
Afschrijving cumulatief 1-1-2020	1.290.143	33.833	900.497	355.813
Cumulatieve afschrijving desinvesteringen 2020	-211.572	-37.596	-102.502	-71.474
Afschrijvingen 2020	248.319	3.760	178.685	65.874
Afschrijving cumulatief 31-12-2020	1.326.890	-3	976.680	350.213
Boekwaarde 31-12-2020	1.367.320	60.909	1.005.618	300.793

De investeringen uit voorgaande jaren die vóór aanvang van het verslagjaar het einde van hun economische levensduur hadden bereikt, zijn in 2020 uit de cumulatieve aanschafwaarde en uit de cumulatieve afschrijving verwijderd. (desinvestering: €211.572)

6.3 Financiële vaste activa

Financiële vaste activa (FVA)		
	2020	2019
Balanswaarde 1 januari	966.184	1.041.999
Verkochte FVA (balanswaarde)	-176.771	-205.884
Aankoop FVA (aanschafwaarde)	204.500	111.240
Herrubricering naar vorderingen	-80.035	-70.080
Koersmutaties	6.616	18.828
Totaal Financiële vaste activa	920.494	896.104

Op 31 december 2020 was Stichting Bravo in het bezit van de volgende Financiële vaste activa:

Soort obligatie/aandelen	Rente percentage	Volume 31-12-2020	Aankoop waarde	Koers 3112
ABN AMRO 13-23 2,5%	2,500	100.000	113.230	108.025
ABN AMRO 12-22 5%	5,000	50.000	61.140	52.926
BNP Paribas 16-26	1,625	100.000	104.700	109.064
Comp de Finan 2010-2025	4,000	18.000	20.831	21.907
Credit Agricole 2019/2028 0,01%	0,010	100.000	99.600	102.468
Eurofima 10-22 3,125%	3,125	100.000	115.880	106.866
KFW 2018-2033 1,125%	1,125	100.000	111.240	117.024
Nederland 1998-2028	5,500	25.000	34.605	35.643
Nederland 17-28 0,75	0,750	100.000	100.230	110.396
Nordea Bank 2017/2027 1,125%	1,125	100.000	104.900	108.334
Rabobank 10-25 4,125%	4,250	40.000	50.040	47.843
Totaal van deze portefeuille		833.000	916.396	920.494

6.4 Vorderingen

Vorderingen		
	31-12-2020	31-12-2019
OCW	615.365	590.936
Vorderingen op gemeente	1.525	214.271
Effecten	80.035	70.080
Nog te ontvangen rente	8.407	7.794
Debiteuren	70.044	257.022
Overige overlopende activa	212.237	167.742
Totaal vorderingen	987.611	1.307.845

Het bedrag onder effecten betreft een obligatie welke in 2021 afloopt.

Onder Overige overlopende activa is € 42.750 aan borgsommen opgenomen voor apparatuur die op de diverse scholen in gebruik is. Deze borgsommen zijn opeisbaar als de apparatuur geretourneerd wordt, deze apparatuur kan nog jaren in gebruik zijn.

Voor het overige hebben alle vorderingen een resterende looptijd korter dan één jaar.

6.5 Liquide middelen

Liquide middelen		
	31-12-2020	31-12-2019
Kasmiddelen	145	164
Tegoeden bank- en girorekeningen	2.096.523	2.056.208
Totaal Liquide middelen	2.096.668	2.056.372

6.6 Eigen vermogen

Stand Eigen Vermogen				
	01-01-2020	Resultaat	Overige	31-12-2020
Algemene Reserve (publiek)	3.214.944	181.632-	-	3.033.312
Bestemmingsreserve (publiek)	367.094	367.094-	-	-
Totaal Eigen Vermogen	3.582.038	548.726-	-	3.033.312

Het exploitatieresultaat volgens de exploitatierekening over 2020 bedraagt € 504.063 negatief. Hiervan is € 136.969 onttrokken aan de algemene reserve. Voor € 367.094 is dit ten laste van de in 2019 gevormde bestemmingsreserve publiek gebracht. Dat was toen ter dekking van de eenmalige uitkering aan het personeel in februari 2020.

6.7 Voorzieningen

Voorzieningen	Stand per 1-1-2020	Dotaties 2020	Ont-trekkingen 2020	Overige mutaties 2020	Vrijval 2020	Stand per 31-12-2020
Voorziening jubilea	125.468	20.000	11.025	-	-3.185	131.258
Voorziening langdurig zieken	125.492	109.362	61.513	-	-	173.340
Voorziening onderhoud	303.825	370.000	439.993	194.868	-	428.700
Totaal voorzieningen	554.785	499.362	512.531	194.868	-3.185	733.298

Onderverdeling voorzieningen in kortlopend deel (< 1 jaar)			
Voorzieningen in 2020	< 1 jaar	> 1 jaar	Totaal
Voorziening jubilea	7.066	124.192	131.258
Voorziening langdurig zieken	154.223	19.117	173.340
Voorziening onderhoud	370.000	58.700	428.700
Totaal voorzieningen	531.289	202.009	733.298

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de cao dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, blijfkans-percentage en een uitkering bij 25 en 40-jarig jubileum conform de CAO. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde, de discontovoet bedraagt 1% (2019: 1%).

De voorziening langdurig zieken is gevormd ter dekking van de kosten die wettelijk dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de re-integratiekans. De voorziening is opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

Met ingang van 1 september 2016 is de regeling duurzame inzetbaarheid in werking getreden. Middels een inventarisatie onder schooldirecteuren is gebleken dat inzake deze regeling geen verplichtingen aan medewerkers bestaan die in een voorziening zouden moeten worden opgenomen.

De voorziening onderhoud is gevormd ter egalisatie van de kosten van groot onderhoud. De dotatie in 2019 is gebaseerd op de begrote onderhoudslast conform het Meerjarig Onderhoudsplan 2019-2038. In 2020 is er een overeenkomst gesloten met de gemeente Waalwijk om de totale kosten renovatie Touwladder uit 2019 door de gemeente te laten bekostigen waarbij Bravoo de komende 25 jaar in termijnen zal terugbetalen. Daarmee wordt er incidenteel een extra bedrag van € 194.868 toegevoegd aan de voorziening onderhoud.

6.8 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden		
	31-12-2020	31-12-2019
Te betalen salarissen	1.673	3.122
Nog uit te keren vakantiegeld	367.461	338.539
Schulden inzake pensioenen	136.977	133.490
Belastingen en premies sociale verzekeringen	453.009	404.919
Salarissen, sociale lasten en belastingen	959.120	880.070
Crediteuren	262.477	280.782
Nog te betalen bedragen	88.817	23.304
Vervangingsfonds / Pf premies	28.025	24.761
Kruisposten	2.798	-
Overige kortlopende schulden	382.117	328.847
Vooruit ontvangen bedragen	77.348	90.749
Incidentele middelen SWV, te verantwoorden	-	10.262
Vooruitontvangen II-arrangementen RSV	66.356	
Vooruitontvangen/nog te besteden subs. IOP	99.042	
Vooruitontvangen/nog te besteden subs. gemeente	21.500	-
Overlopende passiva	264.246	101.011
Totaal kortlopende schulden	1.605.483	1.309.928

6.9 Model G

Model G. Verantwoording subsidies			
G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt			
Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Lerarenbeurs 2020	DL/B/110284	22-9-2020	J
Subsidie inhaal- en ondersteuningsprogramma 2020-2021 tijdvak 2	IOP2-41435-PO	16-10-2020	N

6.10 Niet uit balans blijvende verplichtingen

Niet uit balans blijvende verplichtingen		
Lopende contracten	Looptijd	Jaarlijkse verplichting
Huur bestuurskantoor	2018-2028	22.056

6.11 Specificatie baten

Staat van baten en lasten			
	2020	Begroting	2019
Personele lumpsumvergoeding	8.311.325	8.258.009	8.393.357
Budget personeels-arbeidsmarktbel.	1.916.213	1.810.107	1.801.344
Bijzondere bekostiging 2019 PO	-	-	206.639
Materiële instandhouding (Londo)	1.694.419	1.693.714	1.699.123
Prestatie Box	418.626	397.114	408.622
Geormerkte subsidies personeel	7.256	53.200	30.232
Niet geormerkte subsidies personeel	539.946	0	298.114
Niet geormerkte subsidies materieel	-	0	-
LGF overdracht arrangementen	170.944	88.700	179.021
Samenwerkingsverband zorgmiddelen	468.243	450.110	631.506
(Rijks)bijdragen OCW	13.526.972	12.750.954	13.647.958
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	108.677	144.154	61.080
Overige overheidsbijdragen	108.677	144.154	61.080
Medegebruik gebouw en lokalen	91.051	86.441	98.115
Detachering personeel	76.463	60.000	101.867
Overige inkomsten personeel	5.250	5.000	4.900
Schenken/sponsoring	1.266	-	8.658
Ouderbijdragen/overblijfgelden	4.679	-	-
Overige opbrengsten	14.587	0	-
Overige baten	193.296	151.441	213.540
Totaal Baten	13.828.945	13.046.548	13.922.578

6.12 Specificatie lasten

Staat van baten en lasten				
		2020	Begroting	2019
411001	Brutolonen en salarissen	8.280.236	10.198.309	7.323.198
411002	Sociale lasten	1.329.743	-	1.192.690
	Vervangingsfonds	11.025		15.130
	Participatiefonds	308.489		271.373
411003	Pensioenpremies	1.223.510	-	1.204.482
412114	Inleen OP	58.484	31.362	162.138
413002	Uitkering Vervangingsfonds	-	-	-26.033
413003	Uitkering div (bv UWV)	-138.906	-50.000	-106.812
412003	Dotatie voorziening ambtsjubilea	16.815	20.000	17.796
412004	Dotatie voorziening langdurig zieken	47.848	-	125.492
412101	Inleen Personeel Conciërges	112.671	95.200	101.530
412104	Inleen Personeel overige	46.364	-	20.356
412105	Kosten nascholing	159.876	166.272	163.075
412106	Arbodienst	24.497	37.000	13.321
412108	Kosten outplacement	4.780	10.000	3.500
412109	Werving en selectie personeel	-	-	35.743
412110	aansluitkosten RTC	14.052	17.500	15.045
412112	Interim Management	200.261	70.000	166.090
412115	Overige personeels kosten	51.791	37.625	45.434
4.1	Personele lasten	11.751.536	10.633.267	10.743.548
	Afschrijflast gebouwen	3.760	3.789	3.756
	Afschrijflast Meubilair, inventaris, ICT	178.684	175.071	157.404
	Afschrijflast Leermiddelen	65.873	68.992	76.608
4.2	Afschrijflasten	248.317	247.852	237.768
431001	Huur gebouwen/lokalen	33.766	54.500	44.641
433001	Onderhoud Gebouwen	175.255	166.900	149.262
433010	Kosten Onderhoudsbeheer	28.441	20.000	39.110
433012	Dotatie voorziening onderhoud	370.000	370.000	450.000
434001	Energiekosten	217.997	209.600	223.004
434002	Water	4.145	-	-
435001	Schoonmaakbedrijf	301.823	280.900	278.610
435002	Overige schoonmaakkosten	50.195	28.290	27.613
436001	Publiekrechtelijke heffingen	35.983	32.125	38.202
437001	Overige huisvestingslasten	1.496	-	-
437002	Beveiligingskosten gebouw	16.318	18.450	15.579
4.3	Huisvestingslasten	1.235.419	1.180.765	1.266.021

441001	Telefoon- en faxkosten	6.063	9.962	6.725
441002	Portiekosten	1.228	1.640	944
441003	Kantoorbenodigdheden	3.241	2.345	1.900
441004	Bankkosten	3.348	2.128	3.854
441005	Drukwerk	2.065	2.275	1.769
441006	Abonnementen	5.815	6.550	7.853
441007	Contributies	26.782	20.750	24.400
441008	Verzekeringen	11.872	10.500	11.853
441010	Reprokosten	62.977	44.065	54.647
441011	Accountantskosten	19.893	19.500	17.522
441012	Kosten administratiekantoor	74.950	110.000	116.436
441201	Kabeltelevisie en overige rechten	3.724	5.463	3.729
441221	Medezeggenschap MR	3.561	5.702	4.871
441222	Deskundigenadvies	36.815	60.100	39.695
441223	Onkostenvergoeding RvT	22.730	16.000	16.113
442001	Aanschaf klein inventaris	12.982	14.650	17.776
	Software en licentiekosten	213.090	128.000	148.302
	Overige ICT-kosten	163.146	78.090	76.662
	Leer- en hulpmiddelen	160.398	177.825	168.590
	Kosten testen en toetsen	7.745	15.450	81.137
	Werving leerling /PR	21.557	10.400	20.085
	Representatiekosten	2.560	6.275	3.418
	Culturele vorming	16.441	19.450	13.386
	Sportdag/vieringen	1.626	3.160	1.040
	Reisjes en excursies	-50	3.450	2.981
	Vervoerskosten tbv leerling	-	0	-
	Begeleiding leerlingen	262.315	146.500	217.145
	Uitgaven subsidie Inhaal- en ondersteuning	2.658	-	-
	Overige onderwijskosten	11.929	59.900	14.559
	Onvoorzien	-	-	-
4.4	Overige instellingslasten	1.161.461	980.130	1.077.392
4	Totaal lasten	14.396.733	13.042.014	13.324.729

6.13 Toelichting personele lasten

Onderstaand overzicht geeft het personeelsbestand weer voor het kalenderjaar 2019 en 2020.

Personele bezetting (FTE)	2020	2019
Directie	11,1	11,8
Onderwijzend personeel	120,6	123,3
Onderwijs ondersteunend personeel	17,7	18,1
Totaal Personele bezetting	149,4	153,2

6.14 Specificatie Financiële baten en lasten

	2020	Begroting	2019
Rentebaten	17.042	10.000	18.256
Koerswijzigingen effecten	6.616	-	18.828
Kosten effecten	-4.596	-	-6.219
Financiële baten en lasten	19.062	10.000	30.865

6.15 Specificatie accountantskosten

Specificatie accountantskosten	2020	2019
Onderzoek van de jaarrekening	19.893	17.522
Andere controle opdrachten	0	0
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0
Andere niet-controlediensten	0	1.618
Financiële baten en lasten	19.893	19.140

6.16 Verbonden partijen

Stichting Bravo maakt deel uit van twee samenwerkingsverbanden voor Passend Onderwijs: Samenwerkingsverband PO Langstraat Heusden Altena en RSV Breda e.o..

Vanuit beide samenwerkingsverbanden worden Rijksbijdragen doorgestort naar onze Stichting voor taken op het gebied van Passend Onderwijs.

Overzicht Verbonden Partijen			
Naam	Juridische Zetel	Statutaire Zetel	Code Activiteiten
RSV Breda eo (vereniging)	Breda	Breda	4
Samenwerkingsverband PO Langstraat Heusden Altena (stichting)	Waalwijk	Waalwijk	4

Code activiteiten: 1 contractonderwijs, 2 contractonderzoek, 3 onroerende zaken, 4 overige.

6.17 Overzicht Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13 ^e maand van de functievervulling			
Gegevens 2020		Gegevens 2019	
bedragen x € 1	R. Venema	bedragen x € 1	R. Venema
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-31/12	Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja	Dienstbetrekking?	ja
Onderwijsklasse	C	Onderwijsklasse	C
Driejaarsgemiddelde totale baten, aantal complexiteitspunten	4	Driejaarsgemiddelde totale baten, aantal complexiteitspunten	4
Driejaarsgemiddelde aantal leerlingen, aantal complexiteitspunten	2	Driejaarsgemiddelde aantal leerlingen, aantal complexiteitspunten	2
Driejaarsgemiddelde aantal onderwijssoorten, aantal complexiteitspunten	1	Driejaarsgemiddelde aantal onderwijssoorten, aantal complexiteitspunten	1
Totaal complexiteitspunten	7	Totaal complexiteitspunten	7
Klasse indeling functie bestuurder	C	Klasse indeling functie bestuurder	C
Bezoldiging		Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 107.295	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 98.432
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.920	Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.428
<i>Subtotaal</i>	€ 125.215	<i>Subtotaal</i>	€ 115.680
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 143.000	Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 138.000
Bezoldiging	€ 125.215	Bezoldiging	€ 115.680

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen					
Gegevens 2020					
bedragen x € 1	E. Schellekens	N. Fouchier	W. Dankers	M. de Leeuw-Reulen	W. van den Elsen
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 5.000	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 21.450	€ 14.300	€ 14.300	€ 14.300	€ 14.300
Bezoldiging	€ 5.000	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500
Gegevens 2019					
bedragen x € 1	E. Schellekens	N. Fouchier	W. Dankers	M. de Leeuw-Reulen	W. van den Elsen
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12	NvT	NvT	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 3.199	NvT	NvT	€ 2.908	€ 2.908
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 20.700	NvT	NvT	€ 13.800	€ 13.800

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen		
Gegevens 2020		
bedragen x € 1	F. Loots	H. de Nijs
Functiegegevens	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2020	NvT	NvT
Bezoldiging		
Bezoldiging	NvT	NvT
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	NvT	NvT
Bezoldiging	NvT	NvT
Gegevens 2019		
bedragen x € 1	F. Loots	H. de Nijs
Functiegegevens	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	€ 2.908	€ 2.908
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 13.800	€ 13.800

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van WNT.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

6.18 Ondertekening

Vaststellen van de jaarrekening

College van Bestuur:

Drs. R. Venema

Kaatsheuvel, 2021

Goedkeuren van de jaarrekening

Raad van Toezicht:

W. Dankers

Kaatsheuvel, 2021

N. Fouchier

Kaatsheuvel, 2021

M. de Leeuw - Reulen

Kaatsheuvel, 2021

W. van den Elsen

Kaatsheuvel, 2021

E. Schellekens (voorzitter)

Kaatsheuvel, 2021

7. Overige Gegevens

7.1 Resultaatbestemming

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het resultaat ad € 548.726 negatief, voor een bedrag ad € 181.632 ten laste van de algemene reserve gebracht en voor € 367.094 aan de bestemmingsreserve publiek onttrokken.

7.2 Gebeurtenissen na balansdatum

Sinds maart 2020 ondervindt Nederland ook de gevolgen van de wereldwijde pandemie van het Coronavirus. Diverse maatregelen zijn reeds genomen om de verspreiding van het virus in te dammen. Zo zijn alle scholen sinds medio maart gesloten en dienen leerlingen en leerkrachten zo veel mogelijk thuis te blijven.

De maatschappelijke impact van al deze maatregelen is op dit moment nog niet in te schatten.

De financiële impact voor 2020 lijkt op dit moment voor de schoolbesturen mee te vallen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Bogert 16, 5612 LZ Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting BRAVOO (Brabants Verenigd Openbaar Onderwijs)
Postbus 79
5170 AB KAATSHEUVEL

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting BRAVOO (Brabants Verenigd Openbaar Onderwijs) te KAATSHEUVEL gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting BRAVOO (Brabants Verenigd Openbaar Onderwijs) op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2020;
- (2) de staat van baten en lasten over 2020; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting BRAVOO (Brabants Verenigd Openbaar Onderwijs) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Bogert 16, 5612 LZ Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Bogert 16, 5612 LZ Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Bogert 16, 5612 LZ Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Bogert 16, 5612 LZ Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33

KVK: 58941487

BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 16 juni 2021
Wijs Accountants

Was getekend: M.A.M. Heijligers AA

Kenmerk: 2021.0155.conv